

SEANCES DU MARDI 21 DECEMBRE 1993
 VERGADERINGEN VAN DINSDAG 21 DECEMBER 1993

MATIN

SOMMAIRE:

CONGE:

Page 527.

EXCUSES:

Page 527.

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 1994.

Projet de loi contenant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1994.

Discussion générale (Reprise). — Départements sociaux. — *Orateurs*: MM. Anthuenis, L. Martens, p. 527.

Emploi et Travail. — *Orateurs*: Mme Van Cleuvenbergen, rapporteur, MM. Lenssens, Boël, Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 531.

Prévoyance sociale. — *Orateurs*: M. Houssa, Mme Van der Wildt, p. 534.

Santé publique et Environnement. — *Orateurs*: MM. Pataer, Cuyvers, Mme De Galan, ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement, p. 535.

Département d'autorité: Commerce extérieur. — *Orateurs*: M. Hatry, M. Urbain, ministre du Commerce extérieur, et ministre des Affaires européennes, p. 539.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1993-1994
 Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1993-1994

OCHTEND

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 527.

VERONTSCHULDIGD:

Bladzijde 527.

ONTWERPEN VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1994.

Ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1994.

Algemene beraadslaging (Hervatting). — Sociale departementen. — *Sprekers*: de heren Anthuenis, L. Martens, blz. 527.

Tewerkstelling en Arbeid. — *Sprekers*: mevrouw Van Cleuvenbergen, rapporteur, de heren Lenssens, Boël, mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 531.

Sociale Voorzorg. — *Sprekers*: de heer Houssa, mevrouw Van der Wildt, blz. 534.

Volksgezondheid en Leefmilieu. — *Sprekers*: de heren Pataer, Cuyvers, mevrouw De Galan, minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu, blz. 535.

Autoriteitsdepartement: Buitenlandse Handel. — *Sprekers*: de heer Hatry, de heer Urbain, minister van Buitenlandse Handel, en minister van Europese Zaken, blz. 539.

APRES-MIDI

SOMMAIRE:

EXCUSES:

Page 541.

COMMUNICATIONS:

Page 541.

1. Budgets administratifs.
2. Dépenses en marge du budget.

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 1994.

Projet de loi contenant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1994.

Discussion générale (Reprise). — Affaires économiques. — Justice. — *Orateurs*: MM. Hatry, Lallemand, Foret, Loones, Vandenberghe, Pataer, Desmedt, Mme Van Cleuvenbergen, M. De Grauwe, M. Wathelet, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques, p. 541 et p. 552.

Services du Premier ministre (Reprise). — *Orateurs*: M. Dehaene, Premier ministre, M. Lenssens, p. 550.

Communications et Infrastructure. — *Orateurs*: M. Bougard, M. Coëme, Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques, p. 559.

Projet de loi modifiant la loi du 17 juin 1991 portant organisation du secteur public du crédit et de la détention des participations du secteur public dans certaines sociétés financières de droit privé, ainsi que le Code des impôts sur les revenus 1992 et le Code des taxes assimilées au timbre.

Discussion générale. — *Orateurs*: Mme Cahay-André, rapporteur, MM. Hatry, Tavernier, van Weddingen, M. Maystadt, ministre des Finances, p. 562.

Discussion et vote d'articles, p. 566.

Votes réservés, p. 572.

ORDRE DES TRAVAUX:

Orateurs: M. Wathelet, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques, M. le Président, p. 559.

Orateur: M. le Président, p. 561.

Orateurs: M. le Président, M. De Roo, p. 572.

PROJET DE LOI (Vote):

Projet de loi modifiant la loi du 17 juin 1991 portant organisation du secteur public du crédit et de la détention des participations du secteur public dans certaines sociétés financières de droit privé, ainsi que le Code des impôts sur les revenus 1992 et le Code des taxes assimilées au timbre et modifiant le statut de la Société nationale de crédit à l'industrie, p. 572.

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE:

VERONTSCHULDIGD:

Bladzijde 541.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 541.

1. Administratieve begrotingen.
2. Uitgaven buiten de begroting.

ONTWERPEN VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1994.

Ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1994.

Algemene beraadslaging (Hervatting). — Economische Zaken. — Justitie. — *Sprekers*: de heren Hatry, Lallemand, Foret, Loones, Vandenberghe, Pataer, Desmedt, mevrouw Van Cleuvenbergen, de heer De Grauwe, de heer Wathelet, Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken, blz. 541 en blz. 552.

Diensten van de Eerste minister (Hervatting). — *Sprekers*: de heer Dehaene, Eerste minister, de heer Lenssens, blz. 550.

Verkeer en Infrastructuur. — *Sprekers*: de heer Bougard, de heer Coëme, Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven, blz. 559.

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 17 juni 1991 tot organisatie van de openbare kredietsector en van het bezit van de deelnemingen van de openbare sector in bepaalde privaatrechtelijke financiële vennootschappen, alsook van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 en van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: mevrouw Cahay-André, rapporteur, de heren Hatry, Tavernier, van Weddingen, de heer Maystadt, minister van Financiën, blz. 562.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 566.

Aangehouden stemmen, blz. 572.

REGLING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Sprekers: de heer Wathelet, Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken, de Voorzitter, blz. 559.

Spreker: de Voorzitter, blz. 561.

Sprekers: de Voorzitter, de heer De Roo, blz. 572.

ONTWERP VAN WET (Stemming):

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 17 juni 1991 tot organisatie van de openbare kredietsector en van het bezit van de deelnemingen van de openbare sector in bepaalde privaatrechtelijke financiële vennootschappen, alsook van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 en het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen en tot wijziging van het statuut van de Nationale Maatschappij voor krediet aan de nijverheid, blz. 572.

MOTION (Vote):

Motion pure et simple déposée en conclusion de l'interpellation de M. Maertens au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement, développée le 7 décembre 1993, p. 574.

Explication de vote: *Orateur*: M. Maertens, p. 575.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt):

Page 575.

MM. Cardoen et Flagothier:

- a) Proposition de loi modifiant l'article 149 de la nouvelle loi communale;
- b) Proposition de loi insérant un article 265bis dans la nouvelle loi communale et modifiant les articles 264, alinéa 2, et 265, § 2, alinéas 2 et 3.

Mme Cahay-André. — Proposition de loi modifiant la loi du 7 juillet 1969 déterminant le cadre du personnel des cours et tribunaux du travail, en ce qui concerne le Tribunal du travail de Liège.

INTERPELLATIONS (Demandes):

Page 575.

M. Goovaerts au ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique sur « l'évolution de la criminalité à Bruxelles ».

M. Valkeniers au ministre des Affaires sociales sur « l'absence de remboursement des honoraires dépassant le budget prévu ».

S O I R

SOMMAIRE:

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 1994.

Projet de loi contenant le budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1994.

Discussion générale (Reprise). — Agriculture. — Classes moyennes. — *Orateurs*: MM. Matthijs, rapporteur, Houssa, Cuyvers, Capoen, Maertens, M. Bourgeois, ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture, M. Verberckmoes, p. 577.

Coopération au Développement. — *Orateurs*: MM. Kuijpers, Ulburghs, M. Derycke, secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, M. Bougard, p. 584.

Défense nationale. — *Orateurs*: M. Bougard, M. Delcroix, ministre de la Défense nationale, p. 589.

Politique scientifique. — *Orateurs*: MM. Matthijs, rapporteur, Verberckmoes, M. Dehousse, ministre de la Politique scientifique, p. 592.

Discussion et vote des articles, p. 597.

Projet de loi portant deuxième ajustement du budget général des Dépenses de l'année budgétaire 1993.

Discussion et vote des articles, p. 601.

MOTIE (Stemming):

Eenvoudige motie ingediend tot besluit van de op 7 december 1993 gehouden interpellatie van de heer Maertens tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu, blz. 574.

Stemverklaring: *Spreker*: de heer Maertens, blz. 575.

VOORSTELLEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 575.

De heren Cardoen en Flagothier:

- a) Voorstel van wet tot wijziging van artikel 149 van de nieuwe gemeentewet;
- b) Voorstel van wet tot invoeging van een artikel 265bis in en tot wijziging van de artikelen 264, tweede lid, en 265, § 2, tweede en derde lid, van de nieuwe gemeentewet.

Mevrouw Cahay-André. — Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 7 juli 1969 tot vaststelling van de personeelsformatie van de arbeidshoven en -rechtbanken, wat de Arbeidsrechtbank van Luik betreft.

INTERPELLATIES (Verzoeken):

Bladzijde 575.

De heer Goovaerts tot de minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken over « de evolutie van de criminaliteit te Brussel ».

De heer Valkeniers tot de minister van Sociale Zaken over « het niet-terugbetalen van de honoraria die boven het voorziene budget uitstegen ».

A V O N D

INHOUDSOPGAVE:

ONTWERPEN VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van wet houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1994.

Ontwerp van wet houdende de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1994.

Algemene beraadslaging (Hervatting). — Landbouw. — Middenstand. — *Sprekers*: de heren Matthijs, rapporteur, Houssa, Cuyvers, Capoen, Maertens, de heer Bourgeois, minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw, de heer Verberckmoes, blz. 577.

Ontwikkelingssamenwerking. — *Sprekers*: de heren Kuijpers, Ulburghs, de heer Derycke, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, de heer Bougard, blz. 584.

Landsverdediging. — *Sprekers*: de heer Bougard, de heer Delcroix, minister van Landsverdediging, blz. 589.

Wetenschapsbeleid. — *Sprekers*: de heren Matthijs, rapporteur, Verberckmoes, de heer Dehousse, minister van Wetenschapsbeleid, blz. 592.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 597.

Ontwerp van wet houdende tweede aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting van het begrotingsjaar 1993.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 601.

SEANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 15 m.
De vergadering wordt geopend om 10 h 15 m.

CONGE — VERLOF

M. Wintgens, pour raison de santé, demande un congé.
Verlof vraagt: de heer Wintgens, om gezondheidsredenen.
— 'Ce congé est accordé.
Dit verlof wordt toegestaan.

EXCUSES — VERONTSCHULDIGD

MM. Lahaye et Lenfant, pour raison de santé, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.
Afwezig met bericht van verhindering: de heren Lahaye en Lenfant, om gezondheidsredenen.
— Pris pour information.
Voor kennisgeving aangenomen.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE RIJKSMIDDELENBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1994

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1994

Hervatting van de algemene beraadslaging

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES VOIES ET MOYENS POUR L'ANNEE BUDGETAIRE 1994

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET GENERAL DES DEPENSES POUR L'ANNEE BUDGETAIRE 1994

Reprise de la discussion générale

De Voorzitter. — Dames en heren, wij hervatten de bespreking van de ontwerpen van wet betreffende de Rijksmiddelenbegroting en de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1994.

Mesdames, messieurs, nous reprenons l'examen des projets de loi relatifs au budget des Voies et Moyens et au budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1994.

Wij bespreken eerst de hoofdstukken betreffende de sociale departementen.

Nous abordons maintenant la discussion des sections concernant les départements sociaux.

Het woord is aan de heer Anthuenis.

De heer Anthuenis (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik zal mijn uiteenzetting bij de bespreking van de Algemene Uitgavenbegroting voor het jaar 1994 toespitsen op de sociale-zekerheidsstelsels.

Mijnheer de minister, in uw beleidsnota kondigt u de uitvoering aan van een aantal maatregelen. Ik denk hier aan de franchise waarover wij ons deze week zullen uitspreken bij de stemming over de sociale programmawet. U weet dat de liberalen altijd voor een franchise hebben gepleit. Wij blijven bij ons standpunt, maar de uitvoeringsmodaliteiten zoals zij zijn vastgesteld in de sociale programmawet zijn te ingewikkeld.

Bovendien vind ik een aantal beloftes die u in uw beleidsnota doet, niet terug in de sociale programmawet. Zo spreekt u in uw beleidsnota van een directe vrijstelling voor de laagste inkomenscategoriën vanaf het ogenblik dat zij het bedrag van 15 000 frank overschrijden. In de sociale programmawet wordt dit niet geregeld. Er werd nergens voorzien in een samenwerkingsverband tussen de ziekenfondsen die uiteindelijk het administratief werk moeten doen en het ministerie van Financiën, dat de verrekening moet doen.

Ik vind evenmin een regeling terug voor de gevallen waarbij de gerechtigde van belastingcategorie verandert of wanneer er na drie jaar een belastingcontrole wordt gedaan, waardoor hij eveneens in een andere belastingcategorie terecht komt.

Mijnheer de minister, u lanceert in uw beleidsnota tevens de idee van de vertrouwensarts. Er rees veel verzet tegen het feit dat men een contract zou moeten sluiten met de huisarts. In hun akkoord beslisten huisartsen en ziekenfondsen er anders over. Er komt geen verplichte inschrijving bij een huisarts. Er komt wel een derde soort van huisartsen met name de geaccrediteerde huisarts. Dit houdt in dat huisartsen bijscholing moeten volgen en een medisch dossier per patiënt moeten bijhouden en doorgeven, wat niet nieuw is. In het algemeen moeten zij meewerken aan de opbouw van de trouw van de patiënt aan zijn huisarts, om zo het medisch shoppen te voorkomen. Geaccrediteerde huisartsen mogen vanaf 1995 een hoger ereloon aanrekenen, maar hun patiënten krijgen meer terugbetaald van het ziekenfonds. De geaccrediteerde huisarts zal de derde soort huisarts zijn. Naast de bijgeschoolde en de niet-bijgeschoolde huisarts is er nu ook de geaccrediteerde huisarts die « bijscholing » moet volgen. De vraag rijst hoe de patiënt het onderscheid zal kunnen maken.

Wat zal er gebeuren met het principe van de echelonnering dat logischerwijze de volgende stap zou zijn geweest na de vaste huisarts?

Nog in verband met de ziekteverzekering rijst meer en meer met betrekking tot de afhankelijkheidsverzekering de vraag of de federale Regering wel bevoegd is. De bijstand aan bejaarden in hun dagdagelijkse handelingen hoort niet thuis in de ziekteverzekering. Het toilet van de bejaarde bijvoorbeeld is geen medische prestatie. Ik meen dan ook dat de afhankelijkheidsverzekering behoort tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen als een aspect van de bijstand aan personen.

Naast de ziekteverzekering en de werkloosheidsverzekering is ook de pensioensector een probleem voor de toekomst. De vergrijzing legt een zware hypotheek op de toekomst. Voor 1994 wordt voorzien in een stijging van de pensioenuitgaven van 13 985,3 miljoen voor de overheidspensioenen, van 18 810 miljoen voor de werknemerspensioenen en van 3 731,5 miljoen voor de zelfstandigen.

Met betrekking tot de problematiek van de pensioensector worden noch in de beleidsnota, noch in het globaal plan fundamentele oplossingen voorgesteld. Het globaal plan beperkt zich tot « een onderzoek naar een vereenvoudiging van het perekwatie-mechanisme », het formuleren van voorstellen om de bijzondere preferentiële tantièmes weg te werken, het geleidelijk afbouwen van de herwaarderingscoëfficiënten.

Nergens vind ik een standpunt van de Regering aangaande het extra-legaal pensioen en zijn plaats in de pensioenvorming in dit land. Nochtans is de gehele of gedeeltelijke kapitalisering van pensioengelden de enige mogelijke weg om de demografische gevolgen in de pensioensector op te vangen. De minister verklaarde dit zelf in september van dit jaar. Hij stelde vast dat het wettelijk pensioen door de vergrijzing maar gehandhaafd kan worden op het niveau van een basisuitkering, aangevuld met een pensioen uitgekeerd door een groepsverzekering of een uitkering door een bedrijfspensioenfonds. Dit fonds zou gefinancierd kunnen worden met de loonsverhoging toegekend via collectieve arbeidsovereenkomsten. Het voorstel van de minister werd echter slecht onthaald door de regeringspartners.

Het belang van het aanvullend pensioen wordt bewezen door de cijfers. De groepsverzekeringen tellen 400 000 aangesloten, goed voor 400 miljard reserves. De pensioenfondsen hebben 180 000 aangesloten. Hun reserves bedragen 200 miljard. Ter vergelijking wil ik nog mededelen dat de Nederlandse pensioenfondsen reserves hebben ter waarde van 7 000 miljard frank. Het pensioenfonds van de ambtenaren is met zijn 3 000 miljard reserves het grootste ter wereld.

Het aangekondigde wetsontwerp, dat een wettelijke bescherming moet bieden aan de werknemer in de opbouw van het buitenwettelijk pensioen, behandelt de problematiek van de mobiliteit van de werknemer en de moeilijkheden die hij ondervindt om zijn opgebouwde rechten mee te nemen naar de volgende werkgever. Door de veralgemening van de groepsverzekering of het pensioenfonds in de ondernemingen zou dit probleem kunnen worden opgelost. Het probleem is nu zeer dikwijls dat de nieuwe werkgever geen pensioenfonds of groepsverzekering heeft. Men « kan » zijn rechten dus niet overdragen.

De heer Willockx, minister van Pensioenen. — Mijnheer Anthuenis, gisteren heb ik bij Kamer en Senaat een nota ingediend die het resultaat is van de rondetafelconferentie over de pensioenen. Deze nota wordt om 10 uur 30 vandaag besproken in een gemengde commissie van Kamer en Senaat. Voor een meer gedetailleerd antwoord op uw opmerkingen dienaangaande verwijs ik naar de werkzaamheden van deze gemengde commissie.

De heer Anthuenis (VLD). — Ik zal trachten die commissievergadering bij te wonen, mijnheer de minister.

Dan wil ik nog even ingaan op de beleidsnota van de minister van Maatschappelijke Integratie met betrekking tot de gehandicaptenproblematiek. In het kader van de budgettaire toestand wenst de minister een grondige actie te voeren met het oog op een betere medische selectiviteit. De minister zou « meer passende » criteria voor de handicap vastleggen. Deze aankondiging heeft bij de gehandicapten zeer veel beroering veroorzaakt. In een eerdere programmawet werd reeds het percentage van 66 pct. arbeidsongeschiktheid geschrapt.

Men zou beter de huidige criteria handhaven en een strenge medische controle invoeren. Nu zou deze laatste vaak zeer oppervlakkig gebeuren. De rechtszekerheid van deze bevolkingsgroep moet worden hersteld.

Tenslotte vind ik het beschamend dat de spreiding van de achterstallen aan gehandicapten wordt verlengd, terwijl de uitkeringen jaren te laat worden uitbetaald omwille van achterstand in de dossiers. De manier waarop een maatschappij de zwaksten behandelt is een weerspiegeling van haar ontwikkelingsniveau.

Ik wil tevens enkele opmerkingen kwijt aan het adres van de minister van Tewerkstelling en Arbeid. Bij de bespreking van de begroting van haar ministerie in de commissie, kwam het begeleidingsplan ter sprake. Dit komt blijkbaar moeilijk van de grond en dit om verschillende redenen. Eén van de hoofdredenen is het gebrek aan coördinatie tussen het gewestelijke en het federale niveau. Dit is in de sector van de werkloosheid een steeds terugkerend gegeven. Het moet ten stelligste worden aangeklaagd. Een efficiënt werkgelegenheidsbeleid wordt aldus totaal onmogelijk gemaakt. Ook aan de manke samenwerking tussen de VDAB en de RVA moet paal en perk worden gesteld. Ik dring er dan ook op aan dat de minister ter zake maatregelen treft om eindelijk definitief gedaan te maken met deze aberratie.

In dezelfde context moet ook de vraag worden gesteld of er inzake het begeleidingsplan een verschil in aanpak bestaat tussen de VDAB en de FOREm. De minister heeft immers zelf openlijk verklaard dat er moeilijkheden zijn gerezen om van de VDAB bepaalde inlichtingen los te krijgen over de door haar behandelde dossiers. Werd van deze twee diensten reeds een evaluatie gemaakt, waardoor kan worden nagegaan of zij bij de uitvoering van het begeleidingsplan dezelfde normen hanteren?

Wat de trekkingsrechten van de Gewesten betreft, is het de vraag of een herziening van dit systeem niet noodzakelijk is. Die trekkingsrechten bedragen 12,5 miljard frank. Aan de Gewesten worden voorschotten verleend in afwachting van de informatie die zij krachtens het samenwerkingsakkoord moeten verstrekken. In zijn honderdachtenveertigste boek klaagde het Rekenhof de gebrekkige werking van dat systeem aan. De definitieve afrekeningen van de gelden besteed aan de tewerkstelling van de werklozen, die krachtens artikel 35, paragraaf 4, van de financieringswet op basis van de « effectieve tewerkstelling, uitgedrukt in voltijdse eenheden van het lopende burgerlijk jaar » moeten worden opgesteld, laten immers nog steeds op zich wachten. Bovendien verklaarde de minister in de commissie dat de federale Staat niet bij machte is na te gaan of de aanwending van de gelden wel leidt tot tewerkstelling van werklozen. Kan de minister mij mededelen welke de saldi zijn van de definitieve afrekeningen, per Gewest, voor het jaar 1992? Zal de federale Regering, indien dit saldo positief is, dit bedrag terugvorderen en, indien het negatief is, de nog verschuldigde bedragen betalen?

Het kaskrediet van de RVA bij de ALSK werd met 10 miljard verhoogd. Tegen welke rentevoet werd de lening bij de ALSK aangegaan?

Ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om een paar concrete opmerkingen te formuleren bij de begroting van het ministerie van Volksgezondheid. In de eerste plaats moet de versnippering van de bevoegdheden tussen het federale en het gemeenschapsniveau worden aangeklaagd, daar dit een efficiënt beleid zo goed als onmogelijk maakt. Voor de initiatieven die tot haar bevoegdheid behoren, moet de minister immers geregeld rekenen op de bereidheid tot samenwerking van minister Detiège.

Hierbij refereer ik aan de problematiek van de drugspreventie. Aangezien in het verleden reeds voldoende is bewezen dat de samenwerking tussen de verschillende beleidsniveaus mank loopt, moet mijns inziens de vraag worden gesteld of het overhevelen van de « volksgezondheid » naar het gemeenschapsniveau niet tot een beter en efficiënter beleid zou leiden. Het huidige systeem is immers totaal onlogisch en ondoorzichtig.

Tenslotte wil ik de problematiek van de giftige stof dioxine in de moedermelk te berde brengen. In *Gazet van Antwerpen* verscheen op 14 december jongstleden een artikel over dit onderwerp. In dit persbericht werd gesuggereerd — aan de hand van oude rapporten — dat borstvoeding gevaarlijk kan zijn voor zuigelingen, omdat moedermelk de giftige stof dioxine kan bevat-

ten. Aangezien dit artikel een golf van paniek heeft teweeggebracht zowel bij moeders die moedermelk geven, als bij aanstaande moeders die het geven van moedermelk overwegen, wil de VLD dringend klaarheid in deze aangelegenheid.

De VLD zal — bij monde van mevrouw De Maght — dan ook niet nalaten binnen de kortste tijden een interpellatieverzoek in te dienen. Zelf heb ik hierover een mondelinge vraag ingediend. Ik hoop dan ook volgende donderdag het standpunt van de minister van Volksgezondheid te vernemen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Luc Martens.

De heer L. Martens (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, het beheersen van de overheidsuitgaven is voor de Regering van bij haar aantreden een absolute prioriteit geweest. Belangrijke inspanningen worden hiervoor gedaan ter gelegenheid van de opmaak van de begrotingen en de begrotingscontroles. Wij moeten spijtig genoeg vaststellen dat de zoete vruchten van de inspanningen die men zich getroost niet onmiddellijk te plukken zijn. De oogst laat eigenlijk een beetje op zich wachten. De Regering, noch de ministers van Begroting of Financiën, treft hier enig verwijt. Zij moeten immers afrekenen met een tegenvallende conjunctuur, een zwakke concurrentiekracht van de bedrijven, een afzet die blijft stokken, investeringen die achterwege blijven, toenemende werkloosheidsuitkeringen, enzovoort. Wij moeten voldoende realistisch zijn en toegeven dat de inspanningen nog gedurende een aantal jaren zullen moeten worden volgehouden. Het zal wellicht nog tot de eeuwwisseling duren vooraleer de zo verlangde drie-procentnorm zal worden bereikt en wij zullen wellicht nog een aantal jaren langer moeten werken om de overheidsschuld terug te dringen tot 60 pct. van het BBP.

Bij dit alles moeten wij vaststellen dat de sociale zekerheid onder een sterke druk is gekomen. Die sociale zekerheid slurpt toch 30 pct. op van ons bruto binnenlands produkt, terwijl het gemiddelde in de EU 24,25 pct. is. Van de 30 pct. die wij besteden aan de sociale zekerheid gaat ruim 38,5 pct. naar de pensioenen. De omvang van de sociale uitkeringen heeft evenwel slechts ten dele te maken met de effecten van de vergrijzing. Het toenemend beroep op de ziekteverzekering, het toenemend aantal werklozen die aanspraak willen maken op werkloosheidsuitkering hebben een zeer belangrijke impact. Wij dreigen een beetje af te wijken van het basisprincipe van de bouwmeesters van de sociale zekerheid, namelijk een vangnet spannen voor degenen die door armoede, ziekte, werkloosheid of ouderdom geen uitweg meer zien.

Vandaag kan nog in veel andere gevallen een beroep worden gedaan op de sociale zekerheid. Daardoor worden we op een chronische wijze geconfronteerd met financiële tekorten in de sociale zekerheid. De verzorgingsstaat, die ons zo na aan het hart ligt, dreigt daardoor ook onder een te zware druk te komen. Dit heeft tot gevolg dat we niet alleen onze financiële verplichtingen niet kunnen nakomen, maar dat er ook een morele frustratie groeit. Het gevaar dreigt namelijk dat wij degenen die zich werkelijk in een noodsituatie bevinden niet langer kunnen geven wat hen toekomt. De Regering tracht met haar begroting en met de diverse maatregelen in het crisisplan, een beleid te voeren om het tij te doen keren. Zij doet dat met beperkt succes omdat de omstandigheden nu eenmaal niet meezitten en omdat er een aantal scheeftrekkingen en misgroeiingen zijn in het geheel van de sociale zekerheid.

Ik heb het dan niet alleen over de macro-economische ontwikkelingen en over de recessie, maar ook over het feit dat onze wetgeving complex, overvloedig en gebrekkig is en aanleiding geeft tot oneigenlijk gebruik. Het «euforisch» karakter van onze wetgeving kan echter niet verhinderen dat een groot deel van de ergste gevallen gemarginaliseerd blijft.

De uitvoeringsorganen in de sociale zekerheid hebben de voorbije jaren vaak maar laten betijen. De burgers, de zorgverstrekkers en de verzorgingsinstellingen berekenen hun voordeel en laten zich minder verleiden door de prikkel om eerlijk te zijn. Zij zijn veeleer geneigd om zoveel mogelijk nut te halen uit de sociale voorzieningen.

Hoe moet het nu verder? Het is duidelijk dat wij niet kunnen blijven doorgaan met het transfereren van reserves van de ene tak naar de andere. In de commissie werd deze manier van werken de afgelopen jaren trouwens voortdurend aangeklaagd. Er moet nu eens eindelijk klaarheid komen in de financiering en in de aanwending van de middelen.

Een «kaasschaafmethode», waarbij lineair overal even veel wordt afgenomen, noch het afbreken van de voorzieningen, zullen een oplossing bieden. Wij zijn op een punt gekomen waarop moet worden gezocht naar een nieuwe organisatie, naar een drastische verandering, naar een metamorfose van onze sociale zekerheid. Dit is een ambitieuze doelstelling, die heel wat moed zal vergen. Zij zal slechts kunnen worden gerealiseerd op voorwaarde dat een aantal kwaliteiten in onze sociale zekerheid worden ontwikkeld. Ik denk in dat verband aan kwaliteiten zoals selectiviteit, zowel op het vlak van de toetredingsvoorwaarden als op het vlak van de risico's; soberheid om de verantwoordelijkheidszin van de mensen aan te zwengelen; eenvoud en doorzichtigheid in de reglementering, niet in het minst op het vlak van de uitvoering; een duidelijke afbakening in concrete termen van de diverse verantwoordelijkheden. Wanneer de hoogte van de uitkering niet afhankelijk is van de inspanning om een risico te voorkomen, neemt het risicogedrag toe met als gevolg dat de kost van deze risico's wordt afgewenteld op de gemeenschap.

Het verheugt mij dat de Regering nu reeds probeert een aantal van deze kwaliteiten in haar beleid inzake sociale aangelegenheden in te brengen. Er worden heel wat initiatieven genomen, zowel op het vlak van de selectiviteit als op het vlak van de responsabilisering. Wat de selectiviteit betreft, werd de sociale franchise ingevoerd in de ziekteverzekering met de bedoeling ervoor te zorgen dat de middelen zo efficiënt mogelijk worden aangewend en terecht komen bij degenen die er het meest nood aan hebben. Wij moeten ook blijk geven van selectiviteit op het vlak van de inhoudingen in de pensioensector, van de besparingen in de kinderbijslagen en van de toepassing van de gezondheidsindex. Er wordt immers een inspanning gedaan om de minimumuitkeringen ruim te compenseren.

Ook de responsabilisering wordt op verschillende niveaus in het beleid ingebouwd. Zo wordt een uitgavennorm voor de sociale zekerheid bepaald en wordt een groeinorm opgelegd aan de uitgaven voor de ziekteverzekering. Men komt tot een globalisering van het beheer en tot de omvorming tot één bijdrage met een welbepaalde jaarlijkse verdeelsleutel voor de verschillende sectoren. Dit geldt zowel voor de werkgevers- als voor de werknemersbijdragen.

De responsabilisering moet echter verder gaan. Zij moet zich richten tot de ziekenfondsen, tot de geneesheren, die hun voorschrijfgedrag moeten aanpassen, en tot de gewone mensen die ertoe moeten worden aangemoedigd een gezondheidsbevorderend gedrag te ontwikkelen. Een aanzet tot responsabilisering kan eveneens worden teruggevonden in het hoofdstuk over de accreditering waarbij een voorstel wordt gedaan tot echelonnering en tot verdere samenwerking tussen verschillende echelons.

De Regering zet zich in om via grotere doelmatigheid en rechtvaardigheid meer ruimte te scheppen voor solidariteit ten aanzien van mensen die wegens armoede, ziekte, ouderdom of werkloosheid in een moeilijke situatie verkeren. Wij moeten dat nu doen, want als het nu niet gebeurt zal de spanning die een zeker evenwicht moet bewerkstelligen tussen individu en samenleving, tussen burger en Staat en tussen de verschillende groepen in de samenleving onderling, worden verstoord. Dan dreigen we terecht te komen in een grof en ruig individualisme dat door sommigen wordt gepropageerd.

Bij de verdere reorganisatie van de sociale zekerheid en van de uitgaven voor sociale voorzieningen kan men vele wegen volgen. Men zou een blauwdruk kunnen maken, bakens kunnen uitzetten en daar systematisch naartoe werken, maar wellicht geeft dit enkel resultaat op lange termijn. Waarschijnlijk is het dus beter van onderuit te werken en dat doet de Regering dan ook. Zij bouwt prikkels in die ons systeem in de toekomst doelmatiger en efficiënter, werkbaarder en economisch haalbaarder moeten maken. Ik zal dit kort illustreren door een drietal sectoren uit het geheel van de sociale zekerheid kort te belichten.

Op de eerste plaats denk ik hierbij aan de strijd tegen de werkloosheid. De Regering levert grote inspanningen om de stijging van de werkloosheid te stoppen. De voorbije jaren hebben we in een recent rapport van de OESO kunnen lezen dat er niet alleen in 1993 een grote groei van de werkloosheid met 17 pct. was, maar dat, als we niet ingrijpen, deze groei in 1994 en 1995 nog zal toenemen. De Regering ziet dit ook. Zij wil de werkloosheid beheersen, de tewerkstelling bevorderen en zij doet vooral inspanningen om de jeugdwerkloosheid en de structurele werkloosheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt te verminderen. Zij neemt daarvoor een reeks maatregelen om de drempel van jobs te verlagen, de bruto loonlast vooral voor de laagste lonen te drukken, en te zorgen voor een doorgedreven arbeidsherverdeling en een flexibilisering van de arbeidsmarkt waardoor arbeid als het ware maatwerk wordt, aangepast aan de behoeften, zowel van de werkgever als van de werknemer.

Deze inspanningen komen zeker niet te vroeg en ik verwijs hiervoor naar het reeds aangehaalde OESO-rapport. In België heeft de werkloosheid inderdaad een sterk structureel karakter en de Regering heeft er dan ook goed aan gedaan in haar plan te kiezen voor meer werk boven inkomen, voor meer maar minder zekere jobs boven minder maar zekere jobs. Ik weet dat het geen gemakkelijke opdracht is, maar ik merk dat de Regering de ambitie blijft hebben te zorgen voor volledige tewerkstelling. Daar zijn vele goede redenen voor. Arbeid brengt integratie mee, waarborgt inkomen en is het beste draagvlak voor de sociale zekerheid. Dat betekent dat we moeten kiezen voor een arbeidsintensieve groei. Dat wil zeggen dat aan iedere groei meer werkgelegenheid gekoppeld moet zijn. Ik begrijp dat dit ook de geest is van het Witboek dat op 10 en 11 december op de Europese Top in Brussel werd besproken. Zo'n arbeidsintensieve groei is echter niet op de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de Regering, maar wel van de sociale partners, niet het minst van de werkgevers. Wij hopen dan ook dat de werkgevers in de komende dagen deze verantwoordelijkheid zullen inzien en grote inspanningen zullen doen om in overleg met de vakbondsdelegaties te komen tot bedrijfsplannen, plannen die de tewerkstelling voor meer mensen kunnen waarborgen.

Ik geef toe dat ik bij het tewerkstellingsbeleid een aantal reserves heb. Ik heb deze ook geformuleerd tijdens het debat over het globaal plan en heb daarbij gewezen op een aantal misschien niet bedoelde, maar daarom niet minder reële neveneffecten, die zowel jongeren als ouderen treffen. Zo ontstaan er bepaalde vormen van discriminatie tussen de verschillende groepen jongeren onderling. Onlangs las ik zo in de krant dat een jonge werknemer werd ontslagen en dat op zijn formulier C4 vermeld stond dat een nog jongere werkloze de werkgever een aantal voordelen kon opleveren die hij niet kon aanbrengen. Dat zijn neveneffecten die wij moeten bestrijden.

Ik maak me echter ook zorgen over de oudere werknemers. Tijdens de voorbije jaren heeft men voor hen veel gedaan, maar heeft men er vooral voor gezorgd dat zij de arbeidsmarkt op een comfortabele manier konden verlaten via brugpensioenen, brugrustpensioenen en dergelijke. Op die manier heeft men de druk op de oudere groep werknemers eigenlijk weggenomen, maar ook dat heeft nadelige effecten. Een groep mensen met heel wat ervaring en vaak een grote arbeidsethos kan deze capaciteiten niet meer inbrengen. Men ziet hen vaak opduiken in het zwart circuit — voor zover men dit al ziet — en men merkt dat het feit dat men uit de arbeidsmarkt wordt geweerd bij sommigen psychologisch zwaar weegt. Naast de aandacht die men terecht schenkt aan de jonge werklozen en aan de structurele werklozen moet er ook een eigen beleid voor de oudere werklozen worden ontwikkeld.

Ik wil eveneens kort enkele opmerkingen maken over de ziekteverzekering. Ook op dit vlak doet de Regering grote inspanningen door het uitbreiden van het stelsel van de enveloppefinanciering en het opleggen van een aantal groeinormen. Ik verwijs onder meer naar de groei van anderhalf procent bovenop de inflatie. Het opleggen van de enveloppefinanciering en groeinormen mag evenwel niet leiden tot lineaire besparingsmaatregelen. Het protest, onder meer bij de Westvlaamse radiologen, is volgens mij terecht, wanneer enveloppefinanciering betekent dat degenen die in het verleden op een zeer zuinige wijze met de middelen omgingen, in de toekomst op een even ingrijpende manier worden

aangepakt als zij die sinds jaar en dag gretig hebben gegraaid in de fondsen van het RIZIV. Dit is onbillijk. Men moet de zaken objectiveren en nagaan wat bijvoorbeeld de reële kosten zijn van de radiologie, wat de afschrijving is en welke reserves aangelegd moeten worden voor een toekomstgerichte investering. Wanneer de zaken zo worden geobjectiveerd en gefixeerd op een leefbaar niveau, dan is iedereen verplicht zich daaraan te houden of er in elk geval zo snel mogelijk naar toe te groeien.

Overigens wil ik de aandacht van de Regering nog vestigen op het blijven bestaan van misbruiken in de ziekteverzekering. Ik geef enkele voorbeelden. Men signaleert mij — men kan het zelfs uit cijfers van het RIZIV-rapport afleiden — dat in de privé-klinische labo's nog altijd heel wat « zwart circuits » zijn. Zo worden in bepaalde regio's 7,5 pct. commissielonen in het zwart uitbetaald aan de voorschrijvende geneesheren, hoofdzakelijk huisartsen. Dezelfde praktijk doet zich voor in de privé-radiologie, waar 5 à 10 pct. in het zwart wordt uitbetaald. Soms gebeurt het zelfs dat deze commissielonen dezelfde avond waarop de opdracht aan het labo of de privé-radiologie werd gegeven, worden uitbetaald.

De farmaceutische industrie blijft de artsen bestoken met commissielonen in natura. Dit zijn vaak studiereizen, boeken of andere vergoedingen. Merkwaardig genoeg is het voorschrijfsdrag van de stagiairs veel terughoudender dan dat van de specialisten waar zij bij werken. Een verklaring daarvoor is wellicht dat de prijzen naar de bazen gaan en niet naar de stagiairs.

Een derde misbruik waarop ik de aandacht wil vestigen is het feit dat in de nomenclatuur nog altijd het assistentiegeld bestaat voor huisartsen. In de praktijk assisteren zij zelden of nooit bij een operatie, maar zij ontvangen wel het assistentiegeld, voorzien in de nomenclatuur.

Intussen volg ik ook met argusogen de ontwikkelingen rond het jongste tarievenakkoord tussen artsen en ziekenfondsen. Ik zou graag van de Regering op twee punten duidelijkheid krijgen. Gisteren had men een akkoord moeten sluiten binnen de algemene raad van het RIZIV. Blijkbaar vindt de Regering het akkoord, zoals het nu is geformuleerd, niet helemaal aanvaardbaar en stelt zij bijkomende voorwaarden.

Blijkbaar zijn er ook moeilijkheden gerezen aangaande de inschrijving bij een vaste huisarts. De algemene raad van het RIZIV had dit reeds goedgekeurd. In het overleg tussen de ziekenfondsen en tussen de artsen werd evenwel geopteerd voor het systeem van accreditering, maar nu blijkt de Regering pas per 1 januari 1995 een keuze te willen maken tussen de vaste inschrijving en de accreditering. De accreditering is evenwel reeds opgenomen in het crisisplan. Er zijn dus een aantal tegenstrijdigheden en ik vraag de Regering hieromtrent duidelijkheid te scheppen.

Tenslotte wil ik ook nog enkele opmerkingen maken aangaande de pensioenen. Wij kijken met veel belangstelling uit naar de resultaten van de ronde tafelconferentie.

Er zijn reeds sommige aanwijzingen. Een aantal inspanningen zijn immers reeds vervat in het crisisplan. Deze zijn van groot belang, niet alleen voor de begroting, maar ook voor de toekomst van de pensioenen, zowel voor degenen die nu reeds op pensioen zijn als voor de toekomstige gepensioneerden, gegeven de veroudering van de bevolking en het toegenomen aantal vrouwen op de arbeidsmarkt.

De Regering heeft in haar crisisplan reeds een eerste anomalie weggenomen, om zo te voorkomen dat het fiscaal regime voor de gepensioneerden de komende jaren nog verder zou weggroeien van dat van de actieven. De fiscale behandeling van inkomens uit pensioenen is namelijk beduidend gunstiger dan voor inkomens uit arbeid. Dat is historisch te verklaren, maar nu niet meer te verantwoorden. Ik moedig de Regering aan verder te werken en te kiezen voor het fiscaal gelijk behandelen van elke vorm van inkomen, of dit komt uit arbeid of uit een vervangingsinkomen.

Het huidige begrotingsdebat wordt misschien wel wat overschaduwd door de dwang van de actualiteit, maar dat doet niets af aan de waarde van het werk dat werd verricht zowel met betrekking tot de begroting als met betrekking tot het crisisplan. Ik meen dat wij op de goede weg zijn, niet in het minst voor de sanering van de sociale zekerheid, indien de trend van selectiviteit en responsabilisering wordt voortgezet.

Ik hoop dat de Regering de moed heeft om misbruiken en « misgroeiingen » weg te snoeien, want zeker hier geldt het gezegde: snoeien om te bloeien. Op middellange termijn zal een grondige hervorming van de sociale zekerheid hoe dan ook onvermijdelijk zijn teneinde de essentiële verworvenheden van onze verzorgingsstaat veilig te stellen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Wij vatten nu de bespreking aan van de sectie Tewerkstelling en Arbeid.

Nous abordons maintenant la discussion de la section Emploi et Travail.

Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Van Cleuvenbergen (CVP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, op 9 november en 2 december hebben wij de begroting van Tewerkstelling en Arbeid besproken. Ik vermeld deze data omdat zij belangrijk zijn want op dat ogenblik werd namelijk nog steeds onderhandeld over wat later het globaal plan werd en dit relativeert toch wel enigszins de tekst van het verslag.

De minister lichtte in haar toelichting vooral de werkloosheid toe en de reeds genomen maatregelen. Zij benadrukte dat het om een ernstige en een zware besparing gaat die vooral het primair inkomen van de bevolking raakt. Zij legde er eveneens de nadruk op dat zij een echt tewerkstellingsbeleid wil voeren, en dat daarom moest worden gewacht op de besluiten van het globaal plan dat nog moest worden afgewerkt.

Zoals gewoonlijk toonden de leden van de commissie actieve belangstelling. Ik zal slechts enkele accenten aanhalen die de verschillende leden aanbrachten. Voor het overige verwijs ik naar het schriftelijk verslag.

In de eerste plaats werd gediscussieerd over arbeidsherverdeling. Er werden heel verschillende mogelijkheden aangehaald zoals loopbaanonderbreking en deeltijds werk. Er werd ook gediscussieerd over vrouwen op de arbeidsmarkt, de combinatie arbeid/gezin en minder werken als basislevensfilosofie. Ik ben dan ook van oordeel dat deze onderwerpen volgend jaar opnieuw aan bod zullen komen in de commissie.

In de tweede plaats werd gediscussieerd over sociaal overleg en de rol van de sociale partners en van de overheid. In België werd duidelijk gekozen voor een overlegmodel met de sociale partners omdat die betrokken zijn bij de materie en met de overheid, omdat zij de maatschappij als geheel moet beschouwen.

Een derde aspect vormden alle bestaande plannen om de werkloosheid te bestrijden zoals het jongerenbanenplan, de bedrijfsstages, het PEP-plan en de inschakelingsbedrijven. De commissieleden onderstreepten — dit werd later bevestigd door de minister — dat een duidelijke informatiecampagne nodig is om alle verschillende systemen bekender te maken, maar dat deze systemen ook beter op elkaar moeten worden afgestemd, en dus geharmoniseerd. De minister bevestigde dat de evaluatie van het jongerenbanenplan zal gebeuren begin 1994.

Bij een begrotingsdebat hebben wij het uiteraard ook over de financiering. In dit verband werden twee specifieke onderwerpen aangebracht.

In de eerste plaats werden vragen gesteld over het kaskrediet dat de RVA bij de ASLK had opgenomen. Zoals het verslag vermeldt, zal de minister inlichtingen verstrekken in verband met de rente.

In de tweede plaats werd gesproken over de trekkingsrechten. Er werden vragen gesteld in verband met een mogelijke verhoging. Er werd op gewezen dat de overdrachten bij wet bepaald zijn. Controle van de besteding van de middelen voor effectieve tewerkstelling is erg moeilijk omdat er een scheiding is tussen de bemiddeling en de controle.

Het globaal plan was bij de bespreking van de begroting voortdurend op de achtergrond aanwezig, maar werd ook enkele malen expliciet aangeraakt, onder meer bij de discussies over de arbeidsduur. De minister zegde dat deze aangelegenheid beter onderneming per onderneming wordt bekeken. Zij verwees in dit verband

naar de mogelijkheid om bedrijfsplannen op te stellen, opgenomen in het globaal plan. Zij vroeg ook de discussie over haar begroting niet definitief af te sluiten, omdat de gevolgen van het globaal plan bij de begrotingscontrole nog moeten worden nagegaan. Er werd afgesproken dat er bij de eerstvolgende begrotingscontrole in het voorjaar een evaluatie van het globaal plan zal worden gemaakt. Op dat ogenblik zal worden nagegaan of er een stijging van de werkgelegenheid is en of er nog maatregelen nodig zijn op het vlak van de werkloosheidsreglementering. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Lenssens.

De heer Lenssens (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, ik verneem dat de minister van Sociale Zaken niet aanwezig kan zijn wegens ziekte. Dit mag echter niet beletten dat de Regering duidelijke antwoorden geeft op de vragen die ik zal stellen bij het officieel rapport dat op 20 december 1993 door de algemene raad van het RIZIV werd goedgekeurd inzake de eenvormige toepassing van de ziekte- en invaliditeitsreglementering in heel het land.

Voor het eerst werd hierover een rapport gemaakt door een officiële instantie. Dit rapport bevestigt in het algemeen de resultaten van de studies over transfers in de sector gezondheidszorgen die de jongste jaren werden gepubliceerd. Wegens het gebrek aan recente en volledige gegevens gaven deze studies echter eerder fragmentarische indicaties over de transfers. Zij werden bovendien steeds door de enen of door de anderen betwist.

Vandaag liggen er echter gegevens op tafel over het begrotingsjaar 1992 die gebaseerd zijn op informatie van de landsbonden van ziekenfondsen. Uit het rapport blijkt dat de gemiddelde uitgaven in het Waalse Gewest, voor vijftien van de twintig in budgettaire termen belangrijkste verstrekkingen inzake gezondheidszorgen, aanzienlijk hoger liggen dan in Vlaanderen. Dit geldt vooral voor de categorie primaire uitkeringsgerechtigden (PUG's). De WIGW's zijn hier dus niet inbegrepen, zodat het argument van de ongunstige demografische toestand in Wallonië niet telt.

Ter illustratie enkele voorbeelden, waarbij wij ervan uitgaan dat de gemiddelde kostprijs van een verstrekking per rechthebbende per jaar 100 frank voor het rijk bedraagt. Hierbij komen wij tot enkele frappante verschillen. In Vlaanderen bedraagt de verpleegdagprijs in de acute ziekenhuizen, exclusief de universitaire ziekenhuizen, 93 frank tegenover 110 frank in Wallonië. De uitgaven voor farmaceutische verstrekkingen bedragen in Vlaanderen 90 frank tegenover 109 frank in Wallonië en die inzake ambulante klinische biologie 78 frank in Vlaanderen tegenover 132 frank in Wallonië. Inzake ambulante medische beeldvorming wordt in Vlaanderen 84 frank uitgegeven tegenover 124 frank in Wallonië en inzake medische beeldvorming van in het ziekenhuis opgenomen patiënten bedragen de uitgaven in Vlaanderen 91 frank tegenover 117 frank in Wallonië.

*De heer Mouton, ondervoorzitter,
treedt als voorzitter op*

Vlaanderen scoort onder meer lichtjes hoger met betrekking tot de rust- en verzorgingstehuizen en de thuiszorg, maar dit heeft te maken met een andere politiek inzake bejaardenzorg en met een andere medische cultuur. Bij het beoordelen van de cijfers moet men er bovendien mee rekening houden dat het rijksgemiddelde beïnvloed wordt door het hoger verbruik in Wallonië.

Mogelijk zijn er enkele elementen die ten dele een objectieve verklaring kunnen geven voor de verschillen. Met grote zekerheid kan echter worden gesteld dat het grootste deel van de vastgestelde transfers niet steunen op objectieve factoren waarvoor het solidariteitsbeginsel kan worden ingeroepen.

Namens de CVP-fractie vraag ik de Regering ten eerste, dat het rapport van de algemene raad dringend wordt overgemaakt aan het Parlement met het oog op een grondig debat; ten tweede, dat zij op korte termijn bijkomende gegevens verstrekt over de precieze bedragen van de globale en de niet-objectieve transfers in de gezondheidszorgen; ten derde, op korte termijn de precieze maatregelen mee te delen die zij overeenkomstig het regeer-

akkoord zal treffen om de toestand recht te trekken; ten vierde, onmiddellijk aan het Parlement de gegevens te verstrekken die het RIZIV in zijn bezit heeft betreffende de verschillen inzake uitgaven binnen de provincies tussen de verschillende landsbonden van ziekenfondsen.

Deze laatste cijfers zijn essentieel in het debat omtrent de financiële verantwoordelijkheid van de ziekenfondsen en het aanzuiveren van de rekeningen-courant, dat tegen eind 1994 moet worden geregeld in toepassing van de wet-Moureaux.

Mijns inziens kan een oplossing voor de transfers worden gezocht in globale enveloppes per Gemeenschap vastgesteld op basis van objectieve criteria binnen het RIZIV-budget, gecombineerd met reële financiële verantwoordelijkheid van de ziekenfondsen.

Door het RIZIV-rapport komt het debat inzake de transfers in de sector van de gezondheidszorgen ongetwijfeld in een stroomversnelling. De resultaten van dit eerste rapport kunnen niet meer worden betwist en vragen om een dringend beleidsantwoord.

Men mag niet onderschatten hoe sterk deze problematiek leeft in de Vlaamse publieke opinie die niet zou begrijpen dat men opnieuw maanden of jaren verder zou moeten studeren en onderzoeken alvorens in te grijpen en dit op een ogenblik dat belangrijke offers ter sanering van de sociale zekerheid worden gevraagd.

In elk geval kunnen voor de CVP-fractie, na uitvoering van het globaal plan, geen nieuwe besparingsmaatregelen in de sector gezondheidszorgen ten laste van de sociaal verzekerden worden aanvaard alvorens een sluitende oplossing is gegeven aan de niet-objectieve medische overconsumptie in het zuiden van het land.

Na de enorme inspanningen die de jongste jaren aan de gebruikers van de gezondheidszorgen werden gevraagd en die uiteraard voor het grootste gedeelte door de Vlamingen worden gedragen, lijkt het mij uitgesloten nieuwe lasten te vragen om niet te verrechtvaardigen uitgaven te compenseren.

Wanneer de Regering op korte termijn geen bevredigende oplossing vindt dan wordt, zoals fractievoorzitter De Roo gisteren op de tribune zegde, een debat over en de eis tot regionalisering van de gezondheidszorgen ook voor de CVP onvermijdelijk. Hoe dan ook, de CVP-fractie zal met bijzondere aandacht het antwoord van de Regering beluisteren en de problematiek van de transfers in de sector gezondheidszorg met grote waakzaamheid volgen. (Applaus.)

M. le Président. — La parole est à M. Boël.

M. Boël (PRL). — Monsieur le Président, l'emploi est à la base de nos préoccupations. Malheureusement, les décisions prises par le Gouvernement en la matière me semblent totalement erronées. En effet, les ministres considèrent qu'il est possible d'agir sur l'emploi alors que celui-ci est la conséquence à la fois d'un climat général et d'un climat particulier.

Comme Einstein l'a démontré au début du siècle, il convient d'avoir le courage d'abandonner des idées préconçues, de changer totalement de philosophie et de considérer, comme il l'a fait, que le temps est une variable et non une constante. Dès lors, les problèmes peuvent être envisagés sous une nouvelle optique et des solutions dégagées.

Le problème de l'emploi est la conséquence d'une longue évolution historique. Les heures de travail nécessaires pour nourrir et vêtir la population ainsi que pour construire se réduisent de plus en plus. Voici vingt-cinq ans, il fallait vingt heures à l'ouvrier pour produire une tonne d'acier. Aujourd'hui, moins de trois heures lui sont nécessaires. Voici deux siècles, 80 p.c. de la population s'occupait d'agriculture et les famines étaient malgré tout répandues. Aujourd'hui, moins de 5 p.c. de la population se consacre à l'agriculture.

De nos jours, dans les usines, les machines effectuent le travail sous contrôle humain. Au début de ma carrière industrielle, voici quarante-cinq ans, les lamineurs saisissaient l'acier pour le passer au laminoir. Il s'agissait d'un travail très éprouvant. La production était fonction du nombre de lamineurs. Actuellement, le lami-

neur, assis à l'intérieur d'une cabine climatisée, surveille les ordinateurs. La production est fonction du nombre d'heures pendant lesquelles l'homme fait tourner l'outil.

Il convient également de prendre conscience du fait que l'économie est un phénomène cyclique. La production doit se faire en fonction de la demande, laquelle évolue dans le temps. Il convient d'en tenir compte dans la façon d'aborder le problème de l'emploi. Une bonne gestion s'impose également en la matière.

Il convient ainsi d'épargner quand tout va bien pour pouvoir disposer d'une réserve pendant les mauvaises périodes. Aujourd'hui précisément, nous traversons une période de crise et, pour relancer l'économie, nous devrions pouvoir disposer des bénéfices engrangés résultant d'une gestion saine des finances publiques au cours de ces dernières années. Or, pendant les quatre années prospères de la Belgique, votre gestion fut catastrophique. Tout a été dépensé. Vous poursuiviez dans ce sens et vous voulez développer l'emploi à coup de vieilles recettes, d'incantations et d'ordonnances. Or l'emploi est fonction de ce que les gens veulent.

Lorsque je parle à des responsables de petites et moyennes entreprises, que je leur demande si une amélioration de la conjoncture les amènerait à créer de nouveaux emplois, ils me répondent avec force par la négative en invoquant les coûts salariaux trop élevés. Certains interlocuteurs me disent, par exemple, que tout emploi nouveau, pour qu'il soit rentable, suppose une augmentation de leur chiffre d'affaires de l'ordre de 2,5 millions. Les responsables de PME invoquent également les rigidités administratives, la nécessité de s'affilier à des caisses supplémentaires, les contraintes en matière de sécurité sociale et de pension, etc. Un autre argument développé à l'encontre de l'embauche réside dans la crainte de ne pouvoir licencier le personnel engagé lorsque la situation de l'entreprise le nécessite. Dès lors, ces chefs d'entreprises ne voient pas pourquoi ils prendraient de tels risques.

Le problème est là : la création d'emploi nécessite plus de flexibilité. J'avais espéré que le Gouvernement accepterait une fois pour toutes ce que le président de l'Union européenne avait exprimé. En effet, dans son Livre blanc, Jacques Delors soulignait notamment que le marché européen du travail n'est pas assez flexible. Les prélèvements obligatoires sur les revenus du travail sont trop élevés. Les investissements productifs sont insuffisants.

Malheureusement, le Gouvernement ne propose aucune réponse valable. Au contraire, on parle du partage du temps de travail comme d'une panacée, comme si l'on pouvait s'enrichir en produisant moins, ce qui est faux, bien entendu.

La flexibilité, la diminution des coûts salariaux constituent des réponses. L'heure est aussi à l'imagination en ce domaine. Le travail à temps partiel doit être facilité notamment par une souplesse accrue de l'administration.

J'admets sans réserve que le travail au noir doit être combattu mais pas par l'intervention incessante de gardes-chiourmes. Il faut créer un cadre dans lequel le travail au noir ne soit pas encouragé. On pourrait, par exemple, favoriser la création de « petits boulots » — ils constituent tout de même une introduction intéressante à la vie active et parfois un complément utile à des revenus insuffisants — en permettant aux personnes âgées, aux malades, aux familles avec enfants d'engager à temps partiel une personne qui puisse leur apporter une aide ponctuelle.

Une action doit également être menée dans le domaine de la formation. Il faut encourager l'apprentissage dans les secteurs où les besoins existent. De nos jours, il n'est pas toujours aisé de trouver un professionnel compétent dans les domaines de la plomberie, de l'électricité ou de la restauration de meubles. Ces carrières supposent la formation adéquate d'apprentis qui puissent, en travaillant avec les anciens, acquérir un véritable savoir-faire.

Les besoins de la société doivent être identifiés afin de proposer des emplois qui y répondent. Ainsi, le congé parental est un élément important. A cet égard, j'ai suivi hier à la télévision un reportage sur la situation en Suède. Il y a là des initiatives intéressantes mais qui, de nouveau, supposent une flexibilité dans le domaine du travail et qui implique aussi que ces solutions relèvent de la volonté de chacun et non d'une quelconque contrainte.

La condition sine qua non pour réussir dans cette voie est de trouver l'argent qui lui-même ne se trouve que dans le profit. Celui-ci résulte de la différence entre ce que l'on a dépensé pour obtenir quelque chose et ce que l'on en retire. Une absence de profit implique forcément une perte de substance. Le capital est consommé et l'on ne prépare pas l'avenir. Le profit dépend essentiellement de la fiscalité car celle-ci détermine non seulement ce qu'est le profit, mais également quelle part en reviendra à l'Etat. Et, pour être honnête, il faut admettre que la part prise par l'Etat est celle sur laquelle chacun rechigne, c'est celle que l'on ne maîtrise pas et qui, je regrette de devoir le dire pour le présent Gouvernement, est parfois extrêmement mal utilisée.

Nous souhaitons une fiscalité saine. Pour y parvenir, il faut déterminer la meilleure façon d'établir et d'imposer le profit. Nous évoluons dans un régime international extrêmement complexe: problèmes des douze pays européens, développement du GATT. Une harmonisation fiscale européenne est nécessaire. Elle ne peut toutefois se concrétiser que sur des bases saines et stables. Depuis six ans, le régime fiscal a été modifié chaque année. Dès lors, comment est-il possible de tracer intelligemment des perspectives d'avenir si le montant et le mode de fiscalité sont inconnus? « Dans le doute, abstiens-toi. » Dans le doute, certains choisissent d'agir dans des pays plus stables et politiquement plus crédibles.

L'Europe et la flexibilité constituent l'avenir. Ce dernier ne peut être envisagé sans tenir compte du coût du travail qui implique le salaire brut de l'ouvrier augmenté des charges patronales. Le coût salarial ne peut dépasser des limites raisonnables. La concurrence engagée par nos voisins et par les pays en voie de développement mérite toute notre attention. Les pays en voie de développement souhaitent s'enrichir. La pression de la concurrence deviendra donc de plus en plus forte. Nous ne devons pas considérer que nous devons toujours les prendre en charge par pure charité. Les grands marchés commerciaux sont indispensables à leur développement. Ces grands marchés commerciaux sont, en fait, nos marchés industrialisés. Les abus devant être évités, les discussions sont nécessaires. Il est impensable d'importer n'importe quel produit en provenance de n'importe quel pays. Nous devons à la fois importer et exporter. Nous devons acheter pour pouvoir vendre. L'importance des accords du GATT n'était donc pas surfaite.

Nous devons prendre nos responsabilités et accepter l'idée que de nombreux travaux exécutés chez nous hier peuvent, aujourd'hui, être mieux réalisés ailleurs. Pour combler le vide, nous devons créer de nouveaux emplois. Pour ce faire, l'imagination, le concours de tous et la flexibilité sont nécessaires.

J'ai l'impression que le Gouvernement oublie parfois cette phrase si lourde de signification de Revel: « Quand une situation se gâte, il est plus facile de trouver des coupables que les causes et des conjurés que les remèdes. » La philosophie du XIX^e siècle qui tendait à rejeter la responsabilité du manque de travail sur les patrons est encore trop présente dans les esprits à l'heure actuelle. Je réfute le raisonnement simpliste selon lequel « il n'y a qu'à créer l'emploi ». L'emploi est la conséquence d'un climat, d'une économie, d'un dynamisme et d'une volonté de créer en l'occurrence un grand groupe européen. Votre Gouvernement refuse d'envisager ces éléments. Il se contente d'utiliser les vieilles recettes fiscales tout en réprimant au maximum les initiatives privées. Dans ces conditions, vous comprendrez qu'il m'est absolument impossible d'accepter ce budget. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Smet.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Mijnheer de Voorzitter, de heer Lenssens heeft een aantal belangrijke vragen gesteld aan minister Anselme. Aangezien die hier vandaag niet aanwezig kan zijn wegens ziekte heb ik die vragen bezorgd aan zijn kabinetsmedewerker die het debat volgt in de tribune. Ik heb met hem afgesproken dat minister Anselme het antwoord op een later tijdstip zal bezorgen.

Ik dank mevrouw Van Cleuvenbergen voor haar uitstekend verslag over het hoofdstuk Tewerkstelling en Arbeid.

Wat het begeleidingsplan betreft maakte de heer Anthuenis, die het halfroond intussen heeft verlaten, de opmerking dat er een gebrek aan coördinatie is tussen VDAB, FOREM en ORBEM. Ik zal het evaluatierapport over het begeleidingsplan dat ik al aan de kamerleden van de commissie voor de Sociale Aangelegenheden heb bezorgd ook aan de leden van de commissie voor de Sociale Aangelegenheden van de Senaat bezorgen zodat de commissie op basis van deze evaluatie een vergadering kan houden om de resultaten van het begeleidingsplan nader te onderzoeken. Ik geef toe dat er inderdaad problemen zijn bij de uitwisseling van gegevens tussen VDAB, FOREM, ORBEM en RVA. Op het overlegcomité is beslist dat tegen 15 januari — en iedereen ging daarmee akkoord — de problemen moeten zijn opgelost. Te dien einde zal een vergadering plaatsvinden van leidende ambtenaren. Na 15 januari zullen wij normaal gezien op basis van de controles van de RVA kunnen weten of de problemen zijn opgelost.

Over de trekkingsrechten is er voor 1991 voor Vlaanderen een volledig verslag en voor Wallonië een gedeeltelijk verslag. Twee derden van de voorschotten toegekend volgens het systeem van de trekkingsrechten werden verantwoord, één derde nog niet. Voor 1992 heeft tot nu toe geen enkel Gewest een verslag ingediend.

Voor het kaskrediet van de ASLK betalen wij momenteel 7,55 pct. rente. Dit is 0,25 pct. meer dan de schatkistvoorschotten op drie maanden, waarvoor de rente nu 7,3 pct. bedraagt. Deze lening wordt eigenlijk aangegaan door het ministerie van Sociale Zaken. Wij zijn daar niet bij betrokken.

De heer Luc Martens heeft een heel interessante uiteenzetting gehouden waarin hij op een overzichtelijke manier de principes heeft uiteengezet die aan de basis liggen, en in de toekomst zullen moeten liggen, van ons stelsel van de sociale zekerheid. Hij vroeg niet alleen aandacht te hebben voor de jongeren, maar ook voor de oudere werknemers. Hun vooruitzichten mogen zich niet beperken tot alleen maar de hoop op een betere werkloosheidsvergoeding via het brugpensioen. Zij mogen niet zomaar worden weggeraamd. De Regering beseft dat dit vandaag helaas al te vaak gebeurt, maar zij heeft toch voor een gedeeltelijke oplossing gezorgd via de instelling van het halftijds brugpensioen. Hiervoor was het nodig één wetsartikel te wijzigen. Dit probleem wordt geregeld via de programmawet die op komst is. Binnenkort zal het halftijds brugpensioen in de ondernemingen kunnen worden ingesteld. Dit is een goede oplossing omdat ze tegemoet komt zowel aan de wens om de ervaring van oudere werknemers te blijven gebruiken als aan de wens van bepaalde oudere werknemers die liever nog maar halftijds willen werken. Op die manier spelen wij in op beide elementen van dit dossier. Ook al is dit systeem ongetwijfeld niet het enige, allesomvattende of alleenzalgmakende, het kan worden uitgetest en dan zullen we zien wat het als resultaat oplevert.

Het globaal plan en de gevolgen ervan zullen op twee manieren in het Parlement worden besproken. De bekrachtiging van het koninklijk besluit tot uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen zal reeds in januari in het Parlement worden behandeld en uiteraard zal ook de programmawet hier worden behandeld. Ik vind het een bijzonder goede zaak dat het Parlement op deze manier het geheel van de sociale aspecten van het globaal plan, de programmawet en het koninklijk besluit in de loop van de eerste maanden van het komende jaar zal kunnen bespreken.

J'en viens au chapitre des responsabilités en matière de politique de l'emploi.

Se référant au Livre blanc de M. Delors, on reconnaîtra que certaines mesures positives sont proposées à l'échelon européen. Une lecture attentive permet de se rendre compte que nombre de propositions contenues dans le plan global sont reprises dans ce texte. L'ensemble des pays composant l'Union économique — y compris ceux qui dirigent des gouvernements libéraux proches des thèses défendues par les employeurs — préconisent des politiques similaires. Dès lors, prétendre que la position de la Belgique en ce domaine n'est pas adaptée aux réalités me semble malvenu. Cela étant, nous attendons les suggestions de ceux qui entreverraient une alternative à ces mesures. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion de la section Emploi et Travail, je la déclare close.

Daar niemand meer het woord vraagt in de bespreking van de sectie Tewerkstelling en Arbeid, verklaar ik ze voor gesloten.

Nous abordons la discussion de la section Prévoyance sociale.

Wij vatten de bespreking aan van de sectie Sociale Voorzorg.

M. Taminiaux, rapporteur, se réfère à son rapport.

Je signale que le ministre concerné par cette section devrait arriver d'un moment à l'autre.

La parole est à M. Houssa.

M. Houssa (PRL). — Monsieur le Président, les dépenses à caractère social et, tout particulièrement, les dépenses en matière de soins de santé sont la cible privilégiée inscrite dans le collimateur des censeurs budgétaires de ce Gouvernement. Parmi ces censeurs budgétaires, il nous faut inscrire le Conseil général de l'assurance soins de santé de l'INAMI qui vient de proposer au ministre un budget pour 1994 de 395 milliards, dans lequel certains types de remboursements de dépenses médicales ou thérapeutiques ont été purement et simplement supprimés.

Parmi ces suppressions de dépenses, on peut relever les remboursements INAMI qui étaient effectués pour les cures thermales à concurrence de 185 millions.

Cette décision m'afflige : d'abord, bien sûr, en tant que citoyen, ensuite également — et je revendique fièrement cette qualité — en tant que bourgmestre de Spa.

Le thermalisme, dont les dépenses de remboursement représentent 185 millions, soit 0,5 pour 1 000 des dépenses soins de santé de l'INAMI, mérite-t-il d'être à ce point mis à mal ?

Un court retour en arrière nous rappelle qu'en 1986 déjà, M. Dehaene, alors ministre des Affaires sociales, entendait supprimer les remboursements liés aux thérapies thermales; seule la fermeté de son partenaire libéral d'alors avait pu l'empêcher de mener à terme semblable intention. Qu'importe ! En 1992, dans le cadre d'une coalition gouvernementale nouvelle dirigée par M. Dehaene, on supprimait le remboursement des prestations ambulatoires réalisées dans les établissements thermaux du pays. C'était la première étape.

Aujourd'hui, seconde étape, on procède à la suppression du remboursement des cures thermales proprement dites dont le coût, je le répète, ne représente que 0,5 pour 1 000 du budget global du secteur soins de santé.

Cette décision, comme citoyen, m'apparaît critiquable sur deux points. En premier lieu, elle répandra vraisemblablement, dans l'opinion publique, l'idée que les thérapies thermales ne sont pas de véritables thérapeutiques présentant des garanties médicales suffisantes. Or, le corps médical reconnaît depuis longtemps l'utilité des soins thermaux ainsi que leur réelle efficacité dans le traitement de certaines maladies d'origine rhumatismale. En supprimant le remboursement des cures thermales, prescrites par des médecins pour combattre des maladies particulièrement douloureuses et invalidantes, le Gouvernement limiterait les possibilités de lutte contre ces maladies à la seule utilisation des médicaments. Cette situation est médicalement peu défendable; en outre, je doute que le coût représenté par la consommation de médicaments et leur remboursement soit finalement moins élevé.

En second lieu, la suppression de remboursement de toute prestation thermique constitue, à l'évidence, un retour à un ancien type de privilèges sociaux. La sécurité sociale avait mis les bienfaits des cures thermales à la portée de tous, en ce compris les plus humbles de nos concitoyens. C'est à cet acquis social, qui fait honneur à ceux qui l'ont instauré, que s'attaque l'actuelle décision du Gouvernement de M. Dehaene.

M'exprimant maintenant plus spécialement comme bourgmestre de Spa, je vous dirai encore qu'en dehors de son aspect médical, évidemment primordial, le thermalisme ne saurait être sous-estimé dans la relance de l'activité locale et régionale, en raison de son pouvoir inducteur en matière d'emploi et de tourisme.

A cet égard, la politique de ce Gouvernement s'inscrit à rebours de ce qui se pratique dans d'autres Etats voisins. L'Allemagne, faut-il le rappeler, compte deux millions de curistes thermaux; la France, 600 000. Quant aux Luxembourgeois, ils viennent d'investir un montant de 2,7 milliards pour la rénovation et l'extension de leur complexe thermal de Mondorf.

Cet aspect de mon intervention ne s'écarte pas des préoccupations sociales. En effet, rien que dans la ville de Spa, environ 150 emplois dépendent directement de la pratique des cures thermales. S'y ajoutent, bien entendu, un nombre tout aussi important d'emplois indirects dans le secteur hôtelier ou touristique.

Dans la mesure où le ministre s'est, jusqu'à présent, montré soucieux de maintenir les remboursements INAMI afférents aux cures thermales en attendant la reconversion de l'établissement spadois des Heures claires, qu'il me permette de lui faire une proposition. Je lui suggère de reconnaître la spécificité médicale de certains traitements thermaux et, pour ce faire, de maintenir le remboursement de certaines prestations réalisées dans les centres thermaux reconnus comme, par exemple, les bains de tourbe ou les bains carbogazeux. Sur la base des remboursements antérieurs, tels qu'ils existaient avant leur suppression, au 1^{er} janvier 1992, cette proposition ne coûterait que quelques dizaines de millions de francs. Ma conviction est que son coût est moins élevé que celui de thérapies plus lourdes, qui devraient s'y substituer en cas de maintien des intentions gouvernementales.

Le thermalisme est une réalité médicale; il est aussi un acquis social; il est, enfin, un élément moteur permettant de dynamiser l'emploi d'une ville et d'une région. A ce titre, il mérite de survivre dans les meilleures conditions. Je déposerai prochainement une proposition de loi qui y veillera en lieu et place du Gouvernement. (Applaudissements.)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Van der Wildt.

Mevrouw Van der Wildt (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik had eigenlijk gehoopt dat mevrouw De Galan zou zijn aangekomen want ik zal het vooral hebben over de gehandicaptensector, waarvoor zij bevoegd is. In de commissie hadden wij uitvoerig de gelegenheid hierover vragen te stellen, maar ik wens toch ook in de openbare vergadering de aandacht van de minister te vestigen op de situatie van de betrokken mensen omdat ik overtuigd ben van haar sociale bewogenheid en omdat zij ongetwijfeld oor heeft naar de argumenten van de sector.

De gehandicapten ondervinden, net zoals iedereen, de gevolgen van het gevoerde beleid. De maatregelen die de minister neemt voor de sector van de gehandicapten komen bovenop al de rest. Het is dus niet verwonderlijk dat de gehandicapten beweren meer te lijden onder deze crisis, niettegenstaande dat een aantal sociale correcties werden ingebouwd. Naar aanleiding van de begroting 1994 vraag ik aandacht voor een aantal aspecten waarvoor hopelijk spoedig een oplossing wordt gevonden en wijs ik erop dat sommige maatregelen in de toekomst absoluut moeten worden vermeden.

Het is ongetwijfeld juist dat er in het stelsel van tegemoetkomingen aan gehandicapten een spectaculaire toename is geweest van het aantal rechthebbenden, van het aantal dossiers en van de omvang van het budget. Dit heeft verschillende oorzaken, te vinden bij de gehandicaptenpopulatie zelf, maar ook, en niet in het minst bij het gevoerde beleid.

Het voorgestelde begrotingskrediet bedraagt nu 37 miljard tegenover 17,8 miljard in 1987. Het aantal rechthebbenden is gestegen van 108 000 in 1986 tot 195 000 in 1992. Het zou onlogisch zijn daaruit af te leiden dat ons land er in die tijdsspanne 100 000 gehandicapten heeft bijgekregen. Dat is al even miraculeus als de verdwijning van 20 000 gehandicapten toen de dossiers werden herzien. Er is dus duidelijk iets uit de hand gelopen. Het louter sociaal-economisch criterium van het één derde verminderd verdienvermogen dat tussen 1987 en 1992 werd gehanteerd bij het bepalen van het recht op een inkomensvervangende tegemoetkoming bracht een aantal mensen in het stelsel die er niet helemaal in thuishoren. Bovendien stegen in de jaren 80 de andere sociale uitkeringen zoals pensioenen, werkloosheidsuitkering en invaliditeitsuitkering niet of nauwelijks wat tot gevolg had dat een aantal mensen uit andere uitkeringsstelsels louter op basis van de inkomensnorm aangetrokken werden door dit voordeliger uitkeringsstelsel voor gehandicapten. Daarbij komt nog het effect van de vergrijzing en de opname van mentaal gehandicapten tussen 21 en 25 jaar.

Ingrijpen was dus noodzakelijk en de gehandicapten zelf staan achter sanering en rationalisering omdat dit ten voordele van de gerechtigden is of kan zijn. De wet van 27 februari 1987 werd aangepast. Men wilde het criterium van werkonbekwaamheid niet langer hanteren en de handicap correcter en duidelijker evalueren zodat de instroom in het stelsel kan worden beperkt tot degenen voor wie het eigenlijk is bedoeld. Het vastleggen van meer passende criteria voor de handicap teneinde het doel en de specificiteit van de regels te vrijwaren, is een beleidslijn die de gehandicapten dan ook volledig steunen. De concrete uitwerking op het veld leidt echter tot kleine en grote drama's.

De multidisciplinaire evaluatie voor de integratietegemoetkoming, waarvan reeds zolang sprake is, heeft nog steeds niet plaatsgehad. De huidige evaluatiecriteria zijn nog steeds onvoldoende en worden beheerst door een eenzijdige medische visie, zodat personen met een mentale handicap totaal verkeerd worden beoordeeld. Vooral Vlaanderen lijdt onder deze stringente visie. De te strikte toepassing van de criteria voor de vaststelling van het recht op een integratietegemoetkoming in de aan de gang zijnde ambtshalve herzieningen, leidt tot belangrijke inleveringen, zelfs tot 15 000 frank per maand. De reeds zo lang beloofde concrete en duidelijke evaluatie van de handicap op multidisciplinaire basis is dringend nodig. Dit werd trouwens al voorgeschreven in de wet van 1987. Hoever staat het met de werkzaamheden van het onderzoeksteam dat de selectiecriteria ter zake moet vastleggen?

Bovendien worden de inspanningen die gehandicapten doen om hun zelfredzaamheid op te drijven afgestraft bij een herziening van hun dossier voor de integratietegemoetkoming. Deze bedragen variëren in belangrijke mate zodat de effecten ervan budgettair hard aankomen voor de betrokkenen. De vier bestaande categorieën verschillen onderling met een bedrag van 7 000 frank per maand.

Het verheugt ons dat de minister verdere inspanningen wil doen voor de verkorting van de onderzoekstermijn van de dossiers. Hierbij wordt een termijn van zeven maanden vooropgesteld. Ik hoop dat deze doelstelling in 1994 kan worden gerealiseerd want de gemiddelde wachttijd is, vooral in Vlaanderen nog steeds, veel langer.

De voorgestelde remediëring, namelijk de bijkomende aanwerving van 22 artsen, is reeds in 1990 aangekondigd. Het resultaat kan nog altijd niet bevredigend worden genoemd. Ik vraag mij dan ook af of dit het echte en het enige knelpunt is op deze lange administratieve lijdensweg. Ook hier kan een scheeftrekking worden vastgesteld tussen Vlaanderen en Wallonië.

Er werd aangekondigd dat de uitbetaling van achterstallen in 1994 zal worden gespreid. Zo'n maatregel is niet ernstig, wat ook de motieven ervoor zijn. Ik hoop dan ook dat het de laatste keer is dat ons een dergelijke beslissing wordt voorgelegd en dat volgend jaar de 1,7 miljard, die nu begrotingstechnisch uit de cijfers van 1994 worden gehouden, wel vrij zal komen. Het tegemoetkomingsstelsel voor gehandicapten is het enige dat een dergelijke spreiding van achterstanden toepast. Dat het hier gaat om mensen met een verminderd verdienvermogen — meestal de groep van de lage inkomens — maakt de maatregel des te schrijnender. De periode tussen de aanvraag en het verkrijgen van de uitkering waarop de gehandicapte recht heeft, wordt door deze maatregel nogmaals verlengd. Dit gebeurt nu reeds voor de vierde opeenvolgende keer, terwijl deze maatregel in 1990 uitsluitend als een tijdelijke noodoplossing was bedoeld.

Tot slot vraag ik de minister om naast het in acht nemen van de behandelings- en uitbetalingstermijnen de inkomenssituatie van gehandicapten en hun integratie fundamenteel ter harte te nemen. Er werden in het verleden belangrijke positieve stappen gezet tot verbetering.

De vrijstelling van het inkomen uit arbeid is voor de gehandicapte een belangrijke maatregel tot concrete integratie. Andere maatregelen blijven echter ontmoedigend en veroorzaken ongewenste effecten, vooral voor de mensen met een laag inkomen.

De berekening van de cumuleringseffecten van de programma's van juli 1993, moet daarmee rekening houden. Een mogelijkheid daartoe is het meer fractioneren van de integratietegemoetkoming, die als vergoeding voor de kosten voortkomend uit de handicap, volledig los moet staan van de inkomenssituatie.

De gehandicapten beseffen, en ondervinden meer dan om het even wie, dat wij in een economisch dieptepunt leven. Zij ondervinden nog meer moeilijkheden om een job te vinden dan andere werknemers. Ik ben er echter van overtuigd dat zij omwille van hun situatie een enorm solidariteitsgevoel kunnen opbrengen en bereid zijn gezamenlijk rechtvaardig gespreide inspanningen te leveren op voorwaarde dat zij evenwaardig aan onze samenleving kunnen participeren. Een westerse beschaving die zichzelf respecteert moet daartoe de nodige middelen ter beschikking stellen. De vorige minister Delizée heeft daartoe belangrijke initiatieven genomen. Enige koerscorrectie was echter noodzakelijk om ontsporingen te vermijden. Het belangrijkste is dat we het gewenste doel bereiken.

Ik reken er dan ook op dat de minister in de toekomst voldoende aandacht zal schenken aan de talrijke terecht opmerkingen van de gehandicapten zelf, zodat er bij de begroting 1995 rekening zal worden gehouden met hun verzuchtingen en zodat we opnieuw op het juiste spoor terechtkomen. (Applaus.)

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de bespreking van de sectie Sociale Voorzorg, verklaar ik ze voor gesloten.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion de la section Prévoyance sociale, je la déclare close.

Wij vatten de bespreking aan van de sectie Volksgezondheid en Leefmilieu.

Nous abordons la discussion de la section Santé publique et Environnement.

Mevrouw Van der Wildt, rapporteur, verwijst naar haar verslag.

Het woord is aan de heer Pataer.

De heer Pataer. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb een probleem waaraan ik echter niet te zwaar wil tillen. Vermits wij hier de begroting van Volksgezondheid en Leefmilieu behandelen, had ik graag de betrokken minister hier gezien, want dat zou de dialoog uiteraard vergemakkelijken. Misschien komt ze echter nog.

M. le Président. — Mme le ministre arrivera dans quelques instants, monsieur Pataer.

De heer Pataer (SP). — Dank u, mijnheer de Voorzitter.

Ik hoop dan dat wat ik hier zal zeggen door minister Smet zal worden doorgegeven. Zij was overigens vroeger voor deze materie bevoegd en ik voel mij dan ook in goed gezelschap.

Ik wou minister De Galan slechts één puntje voorleggen, namelijk het probleem van het dumpen van kernafval in zee. In november 1993 had in dit verband in Londen een conferentie plaats waarop een aantal landen zich moesten uitspreken over de vraag of het moratorium op het dumpen van kernafval in alle zeeën ter wereld moest worden omgezet in een totaal verbod. Dit lag enigszins in het verlengde van een conferentie die in september 1992 in Parijs plaatsvond, maar die uitsluitend betrekking had op het dumpen van kernafval in een groot deel van de Atlantische Oceaan, in de eerste plaats in de Noordzee. In september 1992 werd hierover inderdaad een verdrag gesloten dat overigens door ons Parlement nog moet worden geratificeerd. Ik dring er bij de verantwoordelijke minister dan ook op aan zo vlug mogelijk het initiatief daartoe te nemen.

Ik kom nu terug tot de Conferentie van Londen van november van dit jaar. De hoop was groot dat de houding van ons land daar zou overeenkomen met onze houding op de Conferenties van Parijs en Rio. Deze hoop werd niet helemaal werkelijkheid, want België heeft zich in Londen onthouden, terwijl de meerderheid van de aanwezige landen het verbod op het dumpen van kernafval heeft goedgekeurd, bijvoorbeeld in de Stille Oceaan.

Ik heb daarbij de volgende vraag. Een onthouding is natuurlijk niet zo dramatisch en kan eventueel wijzen op een aarzeling van de Regering. Maar artikel 15 van het Verdrag van Londen bepaalt dat, wanneer een tweederde meerderheid van de landen zich in een bepaalde zin uitspreekt — en dat was in Londen het geval — de landen die zich hebben onthouden toch door de meerderheids-

beslissing kunnen worden gebonden, indien zij geen gebruik maken van de mogelijkheid om binnen honderd dagen na de totstandkoming van het verdrag bezwaar aan te tekenen tegen de inhoud ervan. Dit geldt in dit geval dus ook voor België. Deze termijn van honderd dagen, ongeveer drie maanden, is beginnen lopen in november en, als ik goed kan rekenen, zullen we dus in de loop van februari met het probleem worden geconfronteerd. (*Minister De Galan komt de zaal binnen.*)

Mevrouw de minister, ik zal niet alles herhalen wat ik zojuist heb gezegd, maar wel de enige vraag die ik zoëven gesteld heb. Zal België al of niet gebruik maken van de mogelijkheid van artikel 15 van het Verdrag van Londen op het dumpen van kernafval om binnen honderd dagen, een termijn die in dit geval loopt van begin november tot ergens in februari, zich te verzetten tegen de meerderheidsbeslissing van de verdragsluitende partijen?

Als België daar geen gebruik van zou maken, dan zouden wij iets meer gerustgesteld zijn, want dat zou betekenen dat wij ook gebonden zijn door de tweede meerderheidsbeslissing die begin november werd genomen in Londen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Cuyvers.

De heer Cuyvers (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik zal het hebben over twee luiken van de bevoegdheid van de minister, meer bepaald Leefmilieu en Volksgezondheid.

Mevrouw de minister, ik begin mijn uiteenzetting met een misschien verbazingwekkende stelling voor een aantal regionalisten. Volgens de groenen blijven de nationale bevoegdheden cruciaal om te komen tot een verhoging van de algemene milieukwaliteit en blijft de regionale bevoegdheid in wezen beperkt tot een opkuisbeleid.

Momenteel wordt er, vooral in het federaal beleid, veel te weinig aandacht besteed aan de milieudimensie. Daarom vinden wij dat in het beleid van de federale Regering meer en meer elke minister, en niet alleen de minister van Leefmilieu, rekening moet houden met het leefmilieu en er mee moet naar streven om van de slogan «een duurzame ontwikkeling» een tastbare realiteit te maken. Het uitblijven van een nationaal gecoördineerd beleidsplan voor de reductie van de CO₂-uitstoot — wij hadden dit nochtans beloofd op de Conferentie van Rio — toont duidelijk aan dat, niet alleen volgens ons maar ook volgens de publieke opinie het milieu nog niet die hoge prioriteit heeft die het verdient.

Mevrouw de minister, om het op zijn zachtst te formuleren, uw collega's van de federale Regering waren en zijn niet zo happig om hun deelrapporten in te dienen. Dit is intussen misschien reeds gebeurd, maar mag ik vragen wanneer het nationaal rapport voor de reductie van de CO₂-uitstoot nu eindelijk klaar zal zijn?

Andere lacunes op andere beleidsdomeinen zetten nogmaals de zware verantwoordelijkheid van het federale niveau in de verf. Minister Wathelot maakt geen haast om de morele personen strafrechtelijk vervolgbaar te stellen, ondanks de vele bedrijven die vrijuit gaan en ondanks het feit dat de overtredingen van de milieuwetgeving boven elke twijfel verheven zijn. Minister Wathelot en minister Maystadt blokkeren de invoering van de ecotaksen ondanks het feit dat de data van invoering in de wet staan en ondanks het mislukken van de invoering van een strenge Europese afvalstoffenrichtlijn.

Wij blijven hopen dat de federale minister van Leefmilieu zelf gemotiveerd is om van het leefmilieubeleid iets te maken. Ik twijfel daar niet aan, maar ik twijfel wel aan de goodwill van het team. Zonder een goed team volstaan goede voorzetten niet om te doelen.

In de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu van de Senaat heb ik u een resem vragen gesteld over de concrete stand van zaken van een hele hoop belangrijke milieu-items. Ik ga die vragen nu niet herhalen, omdat ik vermoed dat de situatie nog niet wezenlijk verbeterd is. Het zou me wel plezier doen van de minister te vernemen op welke deelterreinen op Belgisch niveau al een doorbraak is geforceerd.

Omdat wij, groenen, het federaal leefmilieubeleid zo belangrijk vinden, ook om te komen tot een gezonde en duurzame samenleving, willen we uw begroting meer middelen geven. We kijken als groenen met belangstelling uit naar de stemmen van de andere

partijen voor ons amendement. Na het rood-groene congres van de SP van verleden zaterdag en zondag verwachten wij, groenen, dat de «roden» voor ons amendement gaan stemmen. Anders is heel het congres van de SP inderdaad te herleiden tot een face-lift operatie en beperkt de socialistische «operatie charme naar de milieubewuste kiezer» zich tot het regionale niveau. Het federale niveau blijft in de kou staan.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer Cuyvers, ik wil daarover op elk ogenblik met u een debat aangaan, maar nu voorhouden dat de conclusies van het congres van zondag ons ertoe zouden moeten brengen amendementen in te dienen bij een begroting, waarover uitvoerig werd onderhandeld, die evenwichtig werd opgesteld en die tevens moet worden gezien in het licht van het globaal plan dat we hebben goedgekeurd, lijkt mij wel een beetje demagogisch!

De heer Cuyvers (Agalev). — Mijnheer Erdman, *the proof of the pudding is in the eating*, zeg ik maar.

De kredieten voor Leefmilieu zijn verminderd in vergelijking met de vorige begroting. Ik wil het debat met u nog wel aangaan, maar mij interesseren niet mooie beloften, wel echte daden. Zegt men niet: woorden wekken, voorbeelden trekken?

De heer Erdman (SP). — Het is gemakkelijker over daden te spreken als men geen verantwoordelijkheid draagt, mijnheer Cuyvers!

De heer Cuyvers (Agalev). — Als men belooft om gezamenlijk zijn verantwoordelijkheid op zich te nemen, zoals bijvoorbeeld in verband met de invoering van de ecotaks, mogen wij toch wel nieuwsgierig zijn om het standpunt te horen dat de SP in het debat over de ecotaks zal innemen. Zal de SP bereid zijn om samen met ons front te vormen tegen de druk van de industriële lobby's?

De heer Pataer (SP). — Agalev wijst het front af!

De heer Cuyvers (Agalev). — Wij wijzen het aanbod af om ons te verkopen. Als de SP vergeet wat de «S» betekent, dan kunnen wij jammer genoeg niet meedoen. Als de SP voor migrantenstemprecht is alleen op voorwaarde dat de migranten de Belgische nationaliteit hebben, dan vrees ik dat wij inderdaad nog mijlenver van elkaar verwijderd zijn.

De heer Pataer (SP). — U bent een «beschaamd» socialist.

De heer Cuyvers (Agalev). — Neen, ik ben vooral ontgoocheld in de SP van België, en niet in de socialistische idealen. Ik ben van oordeel dat Agalev die vaak veel beter verwoordt en verdedigt. (*De heer Maertens applaudisseert.*)

Naast de hoofdrol in het milieubeleid in eigen land, heeft de minister de voorbije zes maanden ook het voorzitterschap bekleed van de Europese Raad van ministers. Kan de minister al een eerste evaluatie maken van de verwezenlijkingen van haar Europees beleid?

Mijnheer de Voorzitter, het zal u misschien verbazen maar mijn uiteenzetting over Volksgezondheid zal iets langer zijn dan die over Leefmilieu. We zijn er namelijk meer en meer van overtuigd dat een goed leefmilieu alleen kan worden bereikt door een adequaat volksgezondheidsbeleid.

Een goed beleid inzake volksgezondheid kan en moet volgens ons de volgende vier krachtlijnen vertonen: ten eerste, het terugbrengen van de ziekteveroorzakende factoren van socio-economische oorsprong; ten tweede, het optimaliseren van de kwaliteit van de verzorging; ten derde, het terugbrengen van overbodige uitgaven voor de volksgezondheid en, ten vierde, het vergroten van de inspraak van de patiënt, of met andere woorden de democratisering van de volksgezondheid.

Laten we even dieper ingaan op elk van die aspecten.

De eerste krachtlijn, namelijk het verminderen van socio-economische factoren die mede ziekten veroorzaken, kan slechts gedeeltelijk worden bereikt in het kader van de wetgeving betreffende de bescherming van de consument. Op dit vlak blijven we

vragen stellen en verwachten we meer concrete resultaten. We blijven hameren op wat noodzakelijk is, zoals een absoluut verbod op reclame voor tabak, vermits de link tussen tabak en kanker reeds twintig jaar onomstotelijk vastligt, en op een Europese regelgeving voor het terugdringen van kankerverwekkende stralingen via allerlei gebruiksvoorwerpen. Voor deze enkele hints is de bevolking heel gevoelig. Denk maar aan het succes van de campagne « Kom op tegen kanker ».

Om onze eerste doelstelling te bereiken, kan de minister meer gebruik maken van haar hoedanigheid als minister van Leefmilieu door het optimaliseren van de kwaliteit van het leefmilieu. Hiermee toon ik meteen aan dat het terugdringen van de socio-economische factoren die ziekten veroorzaken volgens de groenen slechts kan gebeuren via teamwork van de hele regeringsploeg. De minister moet dus bij de minister van Economische Zaken aandringen op de spoedige realisatie van de langbeloofde kaderproduktwet. De minister van Verkeerswezen en de ministers verantwoordelijk voor de infrastructuur moeten worden aangespoord om meer initiatieven te nemen voor het verminderen van bijvoorbeeld verkeersongevallen.

De tweede doelstelling, het optimaliseren van de kwaliteit van de verzorging, heeft tijdens deze regeerperiode meer aandacht gekregen. Globaal genomen staan wij achter de verschillende initiatieven, maar inzake het preventiebeleid pleiten wij voor een betere coordinatie tussen de verschillende Gewesten en Gemeenschappen.

De heer Swaelen treedt opnieuw als voorzitter op

De derde doelstelling, het beheersen van de uitgaven voor de volksgezondheid, moet nog veel meer aandacht krijgen. Wij stellen voor die uitgaven te schrappen die de verzorgingverstrekkers een hoger inkomen verschaffen, maar niet bijdragen tot de verhoging van de volksgezondheid. De huidige Eerste minister was hiermee gedeeltelijk eens toen hij in de vorige Regering minister van Sociale Zaken was, maar de huidige Regering en de minister van Sociale Zaken laten nog vele kansen ongebruikt. De reden ligt voor de hand: de felle weerstand van een aantal machtige lobbygroepen. Misschien vergis ik mij als ik zeg dat de Regering te veel alleen maar lippendienst bewijst aan dit principe. Daarom wil ik een heel precieze vraag stellen. Kan de minister concrete cijfergegevens verschaffen over de besparingen die voortvloeiden uit het substitutierecht van apothekers? Is het ter zake aangekondigde koninklijk besluit al verschenen in het *Belgisch Staatsblad*?

Het beheersen van de kostenstijging zet ons er ook toe aan, zij het niet in de eerste plaats, om de Regering te vragen haar afwijzende houding tegenover de alternatieve geneeswijze te herdenken. Door meer kansen te bieden aan de alternatieve geneeswijzen zou men de kosten misschien beter kunnen beheersen en de kwaliteit van de volksgezondheid verhogen. Dit moet op een objectieve wijze worden onderzocht.

Wij geven nu enkele concrete suggesties voor het realiseren van de vierde doelstelling, het vergroten van de inspraak van de eerst betrokkene; dit is voor de groenen niet de medische hulpverlener, maar wel de zieke. Wij willen dat het charter van de patiënt, dat u recent heeft aangekondigd, mevrouw de minister, nog tijdens deze regeerperiode een feit wordt. Wanneer zult u het desbetreffende wetsonderwerp indienen?

Een ander heet hangijzer dat wij niet langer uit de weg kunnen gaan, is de werking van de Orde van geneesheren. De voorzitter van de senaatscommissie, die lid is van de huidige meerderheid, organiseert een hoorzitting over het eventueel oprichten van een orde van tandartsen. Hierdoor is de hele problematiek van het niet-democratisch functioneren van elke orde, maar vooral van de Orde van geneesheren, weer actueel geworden. De groenen vinden dat de Orde van geneesheren nadat daarover een grondig parlementair debat is gevoerd, moet worden gedemocratiseerd alvorens men eventueel een nieuwe orde schept. Is dat ook de visie van de Regering? (Applaus.)

M. le Président. — La parole est à Mme De Galan, ministre.

Mme De Galan, ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement. — Monsieur le Président, par souci de clarté et de rationalité, je grouperai mes réponses non par

intervenants mais par sujet et par département. Je précise également que je répondrai plus tard à la question concernant les handicapés qui m'a été posée par une collègue du groupe SP, laquelle entre-temps, a quitté l'hémicycle.

Premier sujet: l'environnement. Monsieur Pataer, vous m'avez demandé ce qu'il advenait des 100 jours, compte tenu de la position adoptée par la Belgique lors de la Conférence de Londres. Je ne puis que vous répondre que le Gouvernement fédéral n'a pas encore pris attitude mais que la question sera discutée lors du prochain Conseil des ministres. Vous connaissez ma position et mes arguments et vous savez aussi quel type d'Etat pourrait éventuellement changer de position dans les jours qui viennent. Vu mon attachement à la mer du Nord, soyez assuré que je suis ce dossier avec une attention particulière.

Monsieur Cuyvers, vous m'avez également interrogée à propos de l'environnement. Déjà en commission, vous m'aviez posé à ce sujet de nombreuses questions auxquelles vous aviez obtenu des réponses détaillées.

Vous déclarez, monsieur Cuyvers, qu'il n'y a pas eu de modifications dans la politique menée par le Gouvernement fédéral depuis la séance de la commission du Sénat du 24 novembre dernier. Je vous signale toutefois qu'au cours de la dernière nuit de la présidence européenne, nous avons obtenu la ratification globale des conventions de Rio, non seulement par les Etats membres mais aussi par la Commission. Je rappelle que quarante pays avaient déjà ratifié la convention climatique mais qu'il fallait réunir cinquante signatures pour assurer sa mise en vigueur. Je rappelle aussi que j'avais décidé d'arrêter les travaux de la troisième séance de la commission de l'Environnement pour les reprendre un autre jour. C'est finalement à l'usage que les douze collègues, à l'unanimité, y compris les Anglais, ont accepté la ratification globale, en se référant à un texte qui fait d'ailleurs mention de la taxe CO₂. A ce propos, j'avais affirmé que je serais Vercingétorix à Alésia et que je refuserais de rendre mon bouclier!

Dans ce dossier, il faut tenir compte à la fois des Etats membres qui s'étaient engagés à Rio, de ceux qui avaient déjà fixé un objectif de réduction de l'émission de ce gaz — 5 p.c. en Belgique —, et des décisions que le Conseil des ministres européens avait prises le 20 novembre 1990 et qui furent confirmées à trois reprises. Si l'on veut atteindre les objectifs de réduction et ramener, en l'an 2000, le plafond des émissions de CO₂ à ce qu'il était en 1990, il faut passer par des instruments différents des programmes *Save* et *Altener* et de l'utilisation rationnelle de l'énergie et recourir à un *mix of instruments*, notamment à l'instrument fiscal, comme le rappellent les déclarations liminaires.

Nous avons aussi obtenu que la procédure suivie soit la 130S, paragraphe 1 et non paragraphe 2. J'ai d'ailleurs proposé de faire, à l'intention des parlementaires, un exposé consacré au bilan de la présidence belge en matière d'environnement, éventuellement dans le cadre des commissions de la Chambre et du Sénat. Tous les points repris à l'ordre du jour ont été approuvés à l'unanimité, sauf la directive Emballages qui a été votée à la majorité qualifiée.

Le colloque « Environnement — développement durable », qui a eu lieu les 9 et 10 novembre derniers, a inspiré M. Delors pour la rédaction du chapitre de son Livre blanc qui porte sur un thème qui m'est cher: un environnement sain n'est pas incompatible avec un développement de l'emploi, qualifié ou non, dans des technologies de pointe qui privilégient les énergies alternatives et non celles qui ne sont pas renouvelables.

Lors de la présidence belge du Conseil européen, nous avons enregistré des succès relatifs dans le domaine de l'environnement, monsieur Cuyvers, mais il est évident que l'on ne fait pas autant de publicité pour un conseil sur l'environnement que pour un conseil Ecofin.

Au niveau de la Communauté européenne, il est souhaitable que la DG11 soit une direction générale transversale et non un organe qui reçoit des fonds pour un programme Phare.

Tant la matière des fonds structurels que les décisions qui se prennent à la DG3 au niveau des marchés intérieurs doivent s'inspirer de cette ligne de transversalité des problèmes d'environnement, que ce soit dans le développement industriel, économique ou de l'emploi.

Vous dites que le budget diminue, monsieur Cuyvers, mais vous savez que l'air et l'eau sont totalement régionalisés dans la foulée des derniers accords.

Lors de la présidence européenne en matière d'environnement, le siège belge était occupé par le ministre Gosuin et, au Conseil Santé, le siège belge était occupé par Mme Detiège. Nous devons donc tenir compte de la nouvelle structure de l'Etat, procéder aux concertations utiles avec nos collègues des Régions et des Communautés et développer, au niveau de la présidence ou du siège, une politique étudiée en commun. Cette procédure peut sembler longue, mais une politique concertée avec chaque acteur responsable dans sa Région ou dans sa Communauté donne lieu à une plus large publicité et apporte de meilleurs résultats. Il est bien connu que tout ce qui est librement consenti est plus efficace que ce qui est imposé.

J'en arrive au problème de la santé, qui suit le même mécanisme, et je constate que vous m'avez bien écoutée en commission.

Mijnheer Cuyvers, preventie valt uitsluitend onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen. Het is misschien beter aan preventie te doen op het vlak van de bescherming van de consument. Dat was, meen ik, de bedoeling van uw uiteenzetting. Ik heb goed naar u geluisterd en u luistert goed naar wat ik zeg. Als er wederzijdse luisterbereidheid is, kan men goed werk leveren.

U zegt dat er overleg moet zijn met de Gemeenschappen en de Gewesten. Dat overleg is er.

In verband met de drugsproblematiek ben ik belast met het samenroepen van een interministeriële conferentie waar zowel plaatselijke initiatieven als initiatieven van Gemeenschappen en Gewesten aan bod zullen komen en waar een plan voor heel het land zal worden uitgewerkt. Daarna kan worden nagegaan hoe deze problematiek op Europees vlak kan worden aangepakt.

Comme je l'ai dit en commission, j'ai voulu recentrer la politique de Santé publique sur le patient. A l'occasion des débats qui sont menés depuis des années, on a peut-être un peu perdu de vue l'acteur principal du système de santé, à savoir le patient, le consommateur de soins de santé.

Hier encore, un journaliste me disait que l'on en arriverait bientôt à une médecine à deux vitesses si l'on adoptait le système d'enveloppes.

Je crois honnêtement, chers collègues, que des choix qualitatifs doivent être posés. Lorsque j'étais à la Communauté française, j'ai essayé, à l'époque, de restaurer la médecine de première ligne, laquelle implique une prise en charge intégrée du patient, en privilégiant la prévention. Sur le plan des infrastructures qui sont indispensables, j'estime qu'il y a lieu de retenir des techniques plus proches du citoyen. De même, il est possible d'humaniser l'accueil en hôpital et d'informer mieux le patient à propos des techniques utilisées, sans que cela entraîne un coût important.

Une initiative parlementaire relative à la création d'un poste d'ombudsman dans les hôpitaux a été prise, si je ne m'abuse, par Mme Maximus et d'autres. Je la soutiens et j'espère qu'elle recueillera l'adhésion du Parlement. En effet, selon moi, le patient doit être mis au courant de tout ce qui le concerne. C'est également valable pour les patients très âgés, qui sont parfois victimes d'un certain acharnement thérapeutique. A mon sens, la qualité de la médecine n'est conciliable ni avec ce type d'acharnement ni avec une quelconque surconsommation.

J'en viens à présent aux médecines alternatives. Vous avez certainement lu dans la presse, monsieur Cuyvers, que je ne figure pas parmi les plus ardents défenseurs de l'homéopathie. Néanmoins, j'accepte que des études soient réalisées en la matière. J'accepte également que la directive européenne existant dans ce domaine soit transposée de manière plus humaine, et ce dans l'intérêt du patient. Cependant, ne me demandez pas de prévoir le remboursement de diverses techniques alors que le secteur des soins de santé supporte déjà difficilement les coûts générés par les médicaments scientifiquement testés.

J'en viens à présent à un aspect que vous avez abordé dans le cadre d'une de vos interpellations. Les tests LD 50 ainsi que les tests de toxicité aiguë sur les animaux seront supprimés très prochainement. En effet, actuellement, même l'industrie pharmaceutique au plus haut niveau ne préconise plus les tests relatifs à la

dose létale ni le sacrifice de cinquante animaux de même espèce. Dans la mesure du possible, je prendrai donc la défense de ces causes. Cependant des tests de type scientifiques sont indispensables, des vérifications s'imposent. En effet, le rôle du ministre de la Santé publique n'est pas d'encourager des aventures en cette matière; le triste drame relatif aux plantes chinoises est là pour nous le rappeler.

Je suis donc favorable à tout type d'initiatives, mais celles-ci doivent d'abord être étayées de manière scientifique. Par ailleurs, je puis adhérer totalement au choix qui porte sur des techniques *patient vriendelijk*. J'en prends l'engagement, monsieur Cuyvers.

Vous m'avez également interrogé sur l'Ordre des médecins. Les négociations engagées avec les médecins, qui reprendront dès le mois de janvier, sont bien avancées. Il faut savoir que même les jeunes médecins ou ceux qui utilisent des techniques différentes souffrent des lourdeurs et pesanteurs dues au fonctionnement de l'Ordre des médecins. J'estime que le dialogue et la concertation doivent être poursuivis en la matière. Selon moi, ce n'est pas au ministre qu'il revient de fixer les limites à ne pas franchir dans un domaine aussi sensible. Cela ne serait pas accepté.

Vous avez également évoqué, monsieur Cuyvers, le problème des accidents de la route. Comme vous le savez, mon collègue Guy Coëme mène actuellement une campagne, portant notamment sur le port de la ceinture en collaboration avec l'Office de la sécurité routière, en matière de prévention d'accidents. La gendarmerie effectue quant à elle certains tests très dissuasifs.

Par ailleurs, des collègues de la Chambre m'ont interrogée sur la possibilité de mener des études afin de déterminer l'incidence de certaines substances pour le moins euphorisantes sur les accidents de la route le week-end. Je parle ici de l'Extasy et des autres substances, outre l'alcool, absorbées par les jeunes lors de leurs sorties du samedi soir.

Une étude, qui sera subventionnée par mon département, est actuellement menée par une université afin de définir dans quelle mesure un lien peut être établi entre les accidents de la route et une assuétude.

J'aborde à présent l'article 31 de notre loi-programme. Vous savez comme moi, monsieur Cuyvers, qu'aucun arrêté d'application n'a encore été pris en la matière. Je ne peux donc pas répondre à votre question portant sur l'économie que représente l'achat en pharmacie de médicaments de substitution. Si je le faisais, ce serait pure hypocrisie de ma part et vous pourriez alors me prendre en défaut. Pour ce qui est de sensibiliser mes collègues à ce problème, je disais tout à l'heure en aparté à Paul Hatry qu'à vous entendre, le ministre de l'Environnement devrait être Premier ministre. Nous ne sommes pas dans les pays nordiques. Chez nous, le ministre de l'Environnement est écouté quand cela arrange les autres. Il vous revient à vous, parlementaires, d'agir pour revaloriser la tâche de ministre de l'Environnement même si — comme je l'ai rappelé à plusieurs reprises à cette tribune, monsieur Maertens — ses compétences sont réduites à celles de la haute mer, des oiseaux quand ils sont identifiables, du nucléaire, du transit frontalier des déchets passant par la Belgique et des normes de produits. Comme vous le savez, les autres matières ont été transférées aux Régions par la réforme qui a été votée à la majorité des deux tiers.

La problématique concernant les personnes handicapées n'est pas simple à résoudre. En effet, les moyens accordés à ces personnes n'ont cessé d'augmenter. Les arriérés relatifs aux dossiers sont résorbés petit à petit. Des examens médicaux ont été réalisés de manière différente à défaut d'avoir pu engager des médecins experts dans une certaine partie du pays. Ce problème est à présent réglé.

Des engagements avaient été pris dans le passé, madame Van der Wildt, concernant le rattrapage des arriérés. Comme vous pouvez le constater dans le projet de budget, il a été demandé de reporter d'un an la régularisation au niveau des étalements, ce que je regrette. Je constate cependant que les choses s'arrangent. Ainsi, une nouvelle administration a été mise en place; les services sont progressivement informatisés, un nouveau système de contrôle ainsi qu'une autre grille d'évaluation du handicap sont également sur le point d'être mis en œuvre. J'espère ainsi pouvoir vous donner un signal positif concernant ces dossiers dans les tout prochains mois.

Le ministre du Budget a estimé que notre dossier et notre mémorandum étaient excellents. Cet avis favorable ne nous a pas empêché de devoir fournir un effort. J'ai préféré le faire porter sur un recul des récupérations d'étalement que sur le fond même de l'établissement du handicap, ce qui risquait de pénaliser davantage encore la personne handicapée.

Je crois avoir répondu à toutes les questions qui m'ont été adressées, monsieur le Président. Je vous remercie d'avoir bien voulu excuser mon retard, d'autres obligations m'ayant retenue à la Chambre, à savoir la discussion de la loi renforçant les sanctions contre les pourvoyeurs d'hormones, sujet également important. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion de la section Santé publique et Environnement, je la déclare close.

Daar niemand meer het woord vraagt in de bespreking van de sectie Volksgezondheid en Leefmilieu, verklaar ik ze voor gesloten.

Avant de passer à la discussion de la section Commerce extérieur, je vous propose de suspendre la séance durant quelques minutes en attendant l'arrivée du ministre du Commerce extérieur.

Alvorens over te gaan tot de bespreking van de sectie Buitenlandse Handel, stel ik voor de vergadering enkele minuten te schorsen tot de minister van Buitenlandse Handel aanwezig is. (*Instemming.*)

La séance est suspendue.

De vergadering is geschorst.

— La séance est suspendue à 12 h 20 m.

De vergadering wordt geschorst om 12 h 20 m.

Elle est reprise à 12 h 40 m.

Ze wordt hervat om 12 h 40 m.

M. le Président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

Nous passons à la discussion de la section Commerce extérieur.

Wij gaan over tot de bespreking van de sectie Buitenlandse Handel.

La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL). — Monsieur le Président, je voudrais évoquer un problème qui a été abordé au cours des débats en commission du Commerce extérieur et dont l'excellent rapport de M. Leclercq fait état, un problème qui ne me semble toutefois pas traité avec l'urgence qu'il requiert. Il s'agit de l'information statistique et quantitative sur le commerce extérieur du pays. A cet égard, je renvoie l'assemblée aux réponses fournies par le ministre aux pages 2 et 3 du rapport.

Au fil du temps, ce problème devient de plus en plus préoccupant. En effet, depuis le 1^{er} janvier 1993, depuis l'abolition des frontières de toute espèce qui existaient encore au sein de la Communauté européenne, les sources d'informations statistiques antérieures ont pratiquement disparu.

Le 20 mai 1992, j'avais déjà attiré, par une question parlementaire, l'attention du ministre des Affaires économiques responsable des statistiques en la matière, sur les carences qui risquaient d'apparaître dès le 1^{er} janvier 1993, malgré la mise sur pied d'un système appelé Intrastat censé remplacer l'enregistrement statistique aux frontières. Malheureusement, les événements m'ont donné raison puisque aujourd'hui nous sommes non seulement dans l'ignorance totale sur les statistiques précises du commerce intracommunautaire, mais également en retard de six mois pour les informations sur le commerce extracommunautaire. Nous disposons actuellement des données du mois de juin. De plus, en ce qui concerne le commerce communautaire, nous ne disposons que d'informations globalisées, par conséquent, très douteuses quant à leur valeur et peu utiles en pratique.

Quelles sont les sources statistiques dont vous disposez à l'heure actuelle, monsieur le ministre, pour le commerce intracommunautaire? Il y a tout d'abord celles auxquelles vous avez fait référence dans le débat en commission du Commerce extérieur, c'est-à-dire les informations qui proviennent des statistiques d'importation de nos clients: l'Allemagne, la France, l'Italie, les Pays-Bas, etc. Mais tous les spécialistes des statistiques du commerce extérieur savent très bien qu'il n'y a pas identité entre les quantités et les valeurs qui sont exportées d'un pays et les quantités et les valeurs qui sont enregistrées comme importations dans le pays de destination de ces exportations. Cela tient aux différences d'enregistrement statistique et il n'est pas rare de voir des écarts de 10, 15 ou 20 p.c. entre les deux enregistrements. Je tiens d'ailleurs à souligner que lors d'une interpellation que je lui adressais le 3 décembre 1993, le ministre des Affaires économiques s'est distancé par rapport aux chiffres que vous avez utilisés dans votre estimation de l'évolution de nos échanges avec les pays de la Communauté. La prudence est donc de rigueur, d'autant que ces chiffres sont quelque peu catastrophiques, puisqu'ils indiquent des baisses de 10 à 20 p.c. sur les quelques mois pour lesquels on dispose de données chiffrées.

Deuxième source susceptible de fournir des renseignements: les informations résultant des paiements enregistrés par la Banque nationale et qui, à ce titre, comportent de nombreux inconvénients. Je citerai l'exemple d'une facture qui, libellée en deutsche mark ou en dollars, verra son paiement accéléré en raison de la crainte inspirée par la force supposée de ces monnaies. Par contre, une facture libellée en escudos, pesetas, liras ou drachmes verra son paiement retardé du fait de la faiblesse de la monnaie qui, avec le temps, pourrait subir une déperdition de valeur. L'inverse sera évidemment vrai pour les factures adressées à nos clients qui adopteront un comportement ne permettant pas d'identifier clairement la transaction et la période à laquelle le paiement se rapporte. A long terme et sur une période couvrant deux ou trois années, il est probable que ces éléments seront sans importance puisque les paiements doivent de toute façon être effectués un jour. A court terme — vision qui nous permet de suivre l'évolution —, les comportements des agents économiques sont susceptibles de fausser totalement l'information à ce sujet. La source TVA subit les mêmes inconvénients.

Enfin, troisième source d'informations: le système Intrastat. Ce système est totalement dérégulé à l'heure actuelle. Malgré les contraintes théoriques qui pèsent sur les entreprises se situant au-delà d'un certain seuil d'échange international et qui doivent à présent communiquer directement les informations relatives à leurs importations et exportations à l'INS sans passer par le service des statistiques douanières, les délais et degrés de couverture demeurent médiocres. Nous ne disposons dès lors pas d'information sur les relations intracommunautaires. Cette carence est très grave. En effet, un pays comme la Belgique, qui dépend quasi totalement de l'échange international sur le plan économique, doit disposer d'informations valables. Le Gouvernement doit posséder les informations lui permettant d'adapter sa politique commerciale. Les entreprises doivent également pouvoir comparer, dans une branche ou un secteur déterminé, l'évolution de leurs ventes par rapport à celles de leurs concurrents.

Enfin, le 31 mars 1994, les interlocuteurs sociaux devront, au Conseil central de l'économie, établir une nouvelle appréciation de la position compétitive de la Belgique. L'élément susceptible de déterminer le caractère positif ou négatif de cette appréciation est évidemment la perte ou l'augmentation de parts de marché.

Telle est notre situation actuelle. J'ai été contraint d'élargir le débat par rapport aux éléments que vous aviez communiqués sur la base des statistiques d'importations de nos clients. Le problème est en effet plus complexe que vous l'aviez présenté en commission du Commerce extérieur. J'aimerais dès lors savoir comment vous comptez améliorer la situation. Le ministre des Affaires économiques n'a pas préconisé de remède miracle. Ses conclusions sont extrêmement prudentes. Nous ne pouvons toutefois pas vivre dans une situation de manque total d'informations. Si, comme en Russie ou aux Etats-Unis, le commerce international ne jouait

qu'un rôle marginal dans le cadre de notre activité économique, nous pourrions peut-être négliger cette carence. A mon sens, l'UEBL ne peut toutefois se permettre d'adopter une telle attitude.

Dès lors, monsieur le ministre, comment comptez-vous aborder ce problème ? Je crois qu'il convient de le prendre à bras-le-corps. La présidence belge du Conseil de ministres européen arrive à son terme. Cependant, vous devrez inévitablement soulever la question au niveau communautaire à partir du 1^{er} janvier prochain, en votre qualité d'ancien président, membre de la troïka.

Le manque de prescience dont nous avons témoigné dans les semaines précédant le 1^{er} janvier dernier nous a plongé dans une situation invraisemblable dont il est impératif que nous sortions au plus tôt. Pour ma part, j'ai la conscience tranquille puisque j'avais attiré votre attention sur ce problème dès le 20 mai 1992. Si vous n'avez pas été en mesure de le résoudre, ce n'est pas faute d'avoir été informé en temps utile. *(Applaudissements.)*

M. le Président. — La parole est à M. Urbain, ministre.

M. Urbain, ministre du Commerce extérieur, et ministre des Affaires européennes, adjoint au ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, je vous prie d'excuser mon retard. Ma présence était également requise au Conseil européen des Affaires générales qui se tient en ce moment sous l'égide de la Présidence belge. Je me suis absenté quelque temps de cette réunion pour remplir mes devoirs au Sénat.

La question posée par M. Hatry est d'une importance capitale. Nous devrions être en mesure de réagir dans des délais acceptables à des orientations dégagées par des études statistiques en matière de commerce extérieur. Les chiffres présentés en commission du Sénat n'étaient pas d'une rigoureuse fiabilité. J'avais d'ailleurs émis les réserves d'usage à propos de ce que j'avais qualifié d'indications de tendances.

Le recul de nos exportations était déjà sensible en 1992. Au début de l'année 1993, observant le maintien d'une tendance décroissante, j'ai pris l'initiative de constituer un groupe de travail en liaison avec le Conseil central de l'économie comprenant des responsables du ministère des Affaires économiques, du ministère des Affaires étrangères et de l'Office belge du commerce extérieur. L'objectif consistait à mieux cerner les raisons de ce recul par le biais d'une analyse plus fine réalisée région par région, voire marché par marché.

Après avoir pris connaissance du rapport rédigé au terme de ces investigations, j'ai soumis un certain nombre de propositions au Conseil des ministres qui les a approuvées la semaine dernière. Elles tendent à porter remède aux constats mais il faut bien reconnaître par ailleurs qu'il est malaisé à un pays d'agir efficacement de manière isolée. C'est d'autant plus vrai que la Belgique dépend dans une large mesure de la conjoncture internationale.

A cet égard, le faible taux de croissance économique actuel exerce un impact considérable sur les marchés internationaux. Il n'empêche que l'absence de données statistiques fiables pour les raisons indiquées par M. Hatry est profondément regrettable. Elle nous enlève la possibilité — ainsi que j'en avais fait la suggestion, acceptée par le Gouvernement — d'intervenir lorsqu'au cours d'une période de trois mois consécutifs, nous accusons un recul non explicable par des variations de parités monétaires sur un marché donné, de façon à pouvoir réagir très rapidement lorsqu'une tendance se manifeste et à ne pas devoir attendre d'être en possession des statistiques annuelles.

Comme vous l'avez souligné, s'il concerne le ministre du Commerce extérieur, sur le plan technique, ce problème dépend du ministre des Affaires économiques. J'avais espéré pouvoir entendre l'avis actualisé du ministre des Affaires économiques

vendredi dernier, lorsque le Conseil des ministres a débattu de ma note relative au problème des exportations. Malheureusement, M. Wathélet était retenu à la résidence Charlemagne pour la présidence d'un des derniers conseils européens. Je peux vous assurer que j'aurai, cette semaine, un contact direct avec lui, non seulement en raison de votre intervention mais aussi parce que, nonobstant son absence à la réunion précitée, nous avons approuvé un certain nombre de propositions que j'avais présentées.

Pour le reste, même si nous n'assurerons plus la présidence après le 31 décembre, j'ai demandé l'inscription de ce point à l'ordre du jour du Conseil informel des ministres du Commerce extérieur. En effet, comme vous l'avez signalé, ce problème ne découle pas d'une défaillance brutale de notre pays dans le domaine des statistiques mais de la mise en œuvre du marché intérieur. La conséquence en est la suivante: nous devons, pour l'instant, nous baser notamment sur la TVA pour disposer de chiffres qui ne collent malheureusement pas étroitement à la réalité.

En résumé, je partage votre analyse, monsieur Hatry. Nous sommes tout à fait conscients du problème. Toutefois, en tant que ministre du Commerce extérieur, je n'ai pas les moyens de le résoudre. Je vous confirme que le contact sera rétabli cette semaine avec le ministre des Affaires économiques et que je soumettrai le problème au Conseil informel des ministres du Commerce extérieur, qui se tiendra dans le courant du mois de février, sous la présidence grecque, qui me communiquera une première réaction, la présidence grecque étant en contact avec la présidence sortante, en l'occurrence la Belgique, pour se préparer à cette responsabilité.

M. le Président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL). — Monsieur le Président, je souhaite bien entendu que les efforts du ministre du Commerce extérieur et des Affaires européennes soient couronnés de succès car il y va vraiment de l'intérêt économique général du pays.

Je voudrais cependant commenter l'attitude adoptée en ce qui concerne les frontières: la suppression totale de toute possibilité d'enregistrement me paraît constituer une confusion, dans le chef des instances européennes, entre un instrument et un objectif.

En effet, la suppression des frontières était évidemment un instrument permettant de réaliser le grand marché intégré, mais vouloir supprimer tout ce qui existait auparavant est devenu, à tort, un objectif en soi, dont les travers et les défauts sont maintenant évidents.

Il aurait peut-être mieux valu maintenir l'ancien système pendant un certain nombre de mois, parallèlement au nouveau, jusqu'à ce que celui-ci soit opérationnel, ce qui aurait évité les ennuis multiples que nous connaissons maintenant et qui nous dérangent tous beaucoup.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale de la section Commerce extérieur, je la déclare close.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene bespreking van de sectie Buitenlandse Handel, verklaar ik ze voor gesloten.

Nous poursuivrons nos travaux cet après-midi à 14 heures.

Wij zetten onze werkzaamheden voort vanmiddag om 14 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 12 h 55 m.)

(De vergadering wordt gesloten om 12 h 55 m.)